

เศรษฐศาสตร์มหภาค

ผศ.ดร. อนิณ อรุณเรืองสวัสดิ์

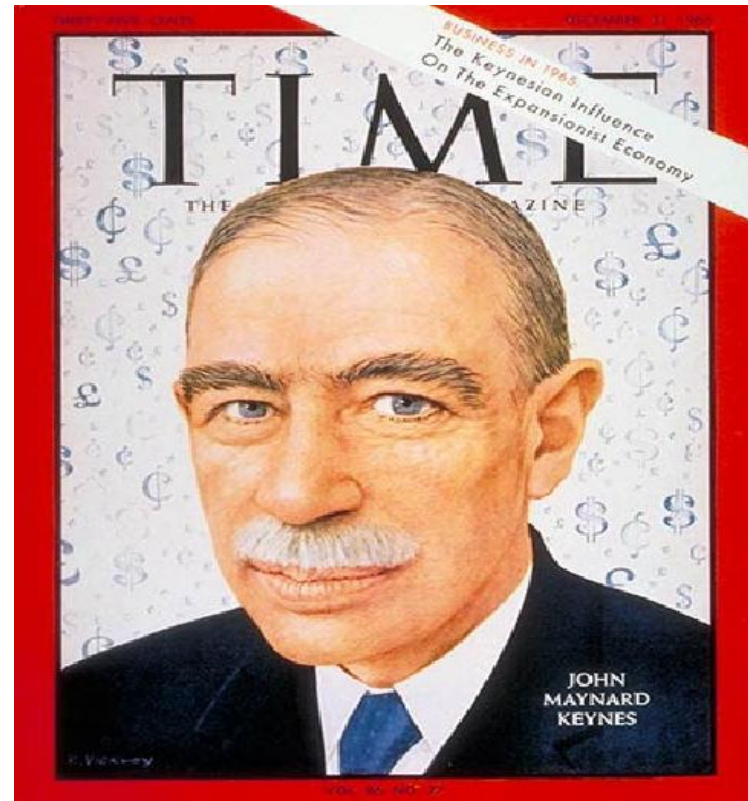
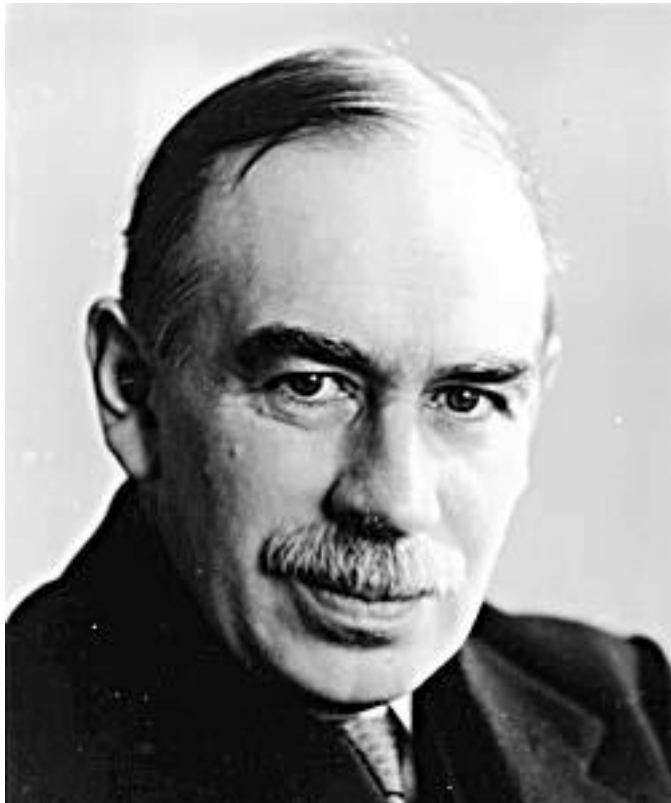
เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค

ก่อนเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ค.ศ. 1930

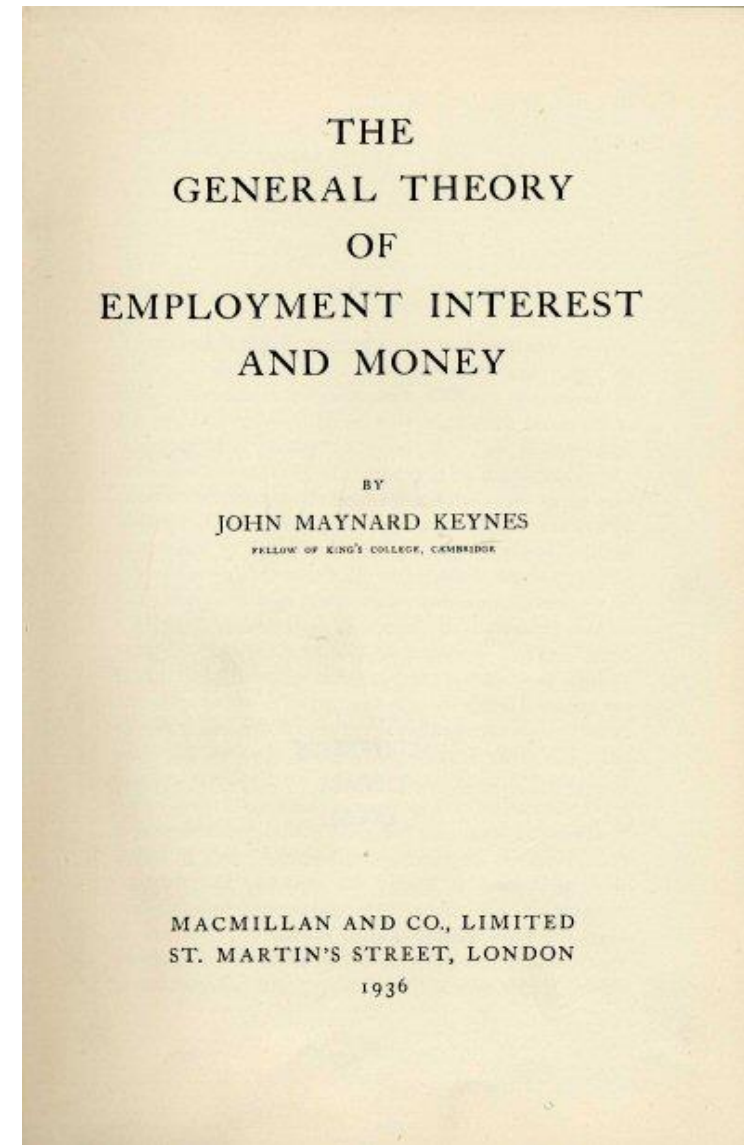
- ไม่มีการแบ่งเนื้อหาการศึกษาเศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค อย่างชัดเจน
- นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่า ระดับการจ้างงานเต็มทีเสมอ และอุปทานจะสร้างอุปสงค์โดยอัตโนมัติ ดังนั้น ผลิตสินค้าออกมาขายในตลาด ก็จะมีอุปสงค์ต่อสินค้านั้นในปริมาณเดียวกัน
- จากแนวคิดนี้ จึงเชื่อว่าไม่มีปัญหาในทางเศรษฐกิจมหภาค ทั้งที่เกี่ยวกับภาวะสินค้าล้นตลาดและปัญหาการว่างงาน

ค.ศ.1936: Keynesian School

- ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วง ค.ศ.1929-1933 ทำให้ผลผลิตลดลง เกิดปัญหาการว่างงาน รายได้ตกต่ำอย่างหนัก
- ปรัชญาการนี้ใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ก่อนหน้านี้มาอธิบายไม่ได้

- ค.ศ.1936 John Maynard Keynes เขียนหนังสือชื่อ **The General Theory of Employment, Interest and Money** อธิบายสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจว่าเกิดจาก อุปสงค์ที่ไม่เพียงพอที่จะซื้อสินค้าที่ผลิตออกสู่ระบบเศรษฐกิจ เมื่อสินค้าล้นตลาดจึงทำให้การผลิตและการจ้างงานลดลง เกิดปัญหาการว่างงาน
- ทางแก้ไข จะต้องอาศัยการแทรกแซงของรัฐบาล โดยการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพิ่มขึ้น และ/หรือ ลดการเก็บภาษี เพื่อสร้างอุปสงค์ต่อสินค้าในระบบเศรษฐกิจให้สูงขึ้น

- แนวคิดและทฤษฎีของ Keynes ให้ความสนใจปัญหาเศรษฐกิจในระดับมวลรวม และอธิบายเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงระบบเศรษฐกิจ
- เนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ จึงถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
 - เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) ศึกษาพฤติกรรมและปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับหน่วยย่อย เช่น การกำหนดราคาของสินค้าแต่ละชนิด พฤติกรรมของผู้บริโภค ผู้ผลิต เป็นต้น
 - เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) ศึกษาพฤติกรรมและปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวม(Aggregate) เช่น ผลผลิตมวลรวม รายได้ประชาชาติ การบริโภคมวลรวม การลงทุนมวลรวม การใช้จ่ายของรัฐบาล และการจ้างงาน เป็นต้น

เศรษฐศาสตร์มหภาค: ขอบเขต เป้าหมาย และนโยบาย

เป้าหมายทางเศรษฐกิจ และ ตัวอย่างปัญหาในทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง

- ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ..... ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ
- การจ้างงานเต็มที่ ปัญหาการว่างงาน
- เสถียรภาพทางด้านราคา....ปัญหาเงินเฟ้อ เงินฝืด
- การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม....ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้
- เสถียรภาพภายนอก.....ปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน
- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ....ปัญหาสวัสดิการทางสังคม

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth)

- คือ เป้าหมายที่จะทำให้ปริมาณผลผลิตของระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัว เพื่อให้ผลผลิตของระบบเศรษฐกิจเหล่านี้สามารถสนองตอบความต้องการของสังคมได้มากที่สุด ภายใต้เงื่อนไขที่ปัจจัยการผลิตมีอยู่อย่างจำกัด

>> ดู GDP Growth

การจ้างงานเต็มที่ (Full employment)

- คือ เป้าหมายที่ต้องการให้มีความต้องการจ้างงานสำหรับคนทุกคนที่มีความต้องการทำงาน และสามารถทำงานได้ ไม่มีการว่างงานโดยไม่สมัครใจเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ เป้าหมายนี้ต้องการทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเต็มที่ คือ เกิดประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรสูงที่สุด

>> ดู อัตราการว่างงาน

เสถียรภาพทางด้านราคา (Price stability)

- คือ เป้าหมายที่ต้องการให้ระดับราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ ภายในประเทศ **ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน** นั่นคือ สามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่ต้องไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างรวดเร็ว

>> ดูอัตราเงินเฟ้อ

การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม (An equitable Distribution of income)

- คือ รายได้หรือผลผลิตที่เกิดขึ้นมาในระบบเศรษฐกิจ ควรมีการจัดสรรไปสู่มือของประชาชนทุก ๆ คนในระบบเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเผชิญกับความยากจนในขณะที่กลุ่มคนอื่นกลุ่มหนึ่งมีรายได้สูงมาก

>> ดู สัดส่วนของรายได้ของคนรวยสุดต่อรายได้ของคนจนสุด ฯลฯ

เสถียรภาพภายนอก (External balance)

- คือ เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของประเทศซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่กับต่างประเทศ เป้าหมายนี้จึงมีขึ้นมาเพื่อต้องการทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่ประสบกับปัญหาดุลการค้า ดุลการชำระเงิน รวมทั้งเกิดเสถียรภาพในระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

>> ดู ดุลการค้า ดุลการชำระเงิน อัตราแลกเปลี่ยน

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security)

- เป็นเป้าหมายที่ต้องการทำให้ประชาชนทุก ๆ คนในระบบเศรษฐกิจมีความมั่นคงในดำรงดำเนินชีวิต ทั้งในด้านของการปราศจากปัญหาการว่างงาน ปัญหาการศึกษา ปัญหาไม่มีบำนาญหรือค่าเลี้ยงดูเมื่ออยู่ในวัยชรา ปัญหาการรักษาสิ่งแวดล้อม

ลักษณะเศรษฐกิจที่พึงปรารถนา:

- ▣ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
- ▣ อัตราการว่างงานต่ำ
- ▣ อัตราเงินเฟ้อต่ำ
- ▣ อัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่ผันผวนมากและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ
- ▣ มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

เราจะสามารถบรรลุเป้าหมายทุกอย่างพร้อมกันได้หรือไม่ ?!!!

ปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค

- ตัวแปรนโยบาย
 - ▣ เครื่องมือการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อให้เศรษฐกิจเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ
- ตัวแปรภายนอกอื่น ๆ
 - ▣ เป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ แต่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ตัวแปรนโยบาย

Fiscal Policy

แผนการใช้จ่าย การเก็บภาษี และการก่อหนี้สาธารณะของรัฐบาล เพื่อปรับให้รายจ่ายมวลรวมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งย่อมกระทบต่อระดับรายได้ประชาชาติด้วย

Monetary Policy

นโยบายที่ธนาคารกลางใช้ในการควบคุมปริมาณเงินฐานเงินปริมาณสินเชื่อ และค่าของเงินให้อยู่ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสม

Income policies

นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ของประชาชนในระบบเศรษฐกิจ

Foreign Economic Policies

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลต่อรูปแบบ ทิศทาง ขนาด และองค์ประกอบของการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ตัวแปรเศรษฐศาสตร์มหภาค

- ตัวแปรสต็อก - ตัวแปรกระแส
- ตัวแปรที่เป็นตัวเงิน - ตัวแปรที่แท้จริง
- ตัวอย่างตัวแปรเศรษฐศาสตร์มหภาคที่สำคัญ

ตัวแปรสต็อก และตัวแปรกระแส:

ความหมายและความแตกต่าง

- ตัวแปรสต็อก (Stock variables) และตัวแปรกระแส (Flow variables) เป็นตัวแปรที่สามารถวัดขนาด และสามารถ เพิ่มขึ้น/ลดลง ได้เมื่อเวลาผ่านไป
- ตัวแปรสต็อก เป็นจำนวนหรือปริมาณที่สามารถวัดได้ ณ จุดหนึ่งของเวลา (at a point of time)
- ตัวแปรกระแส เป็นจำนวนหรือปริมาณที่สามารถวัดได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (In a period of time)

ตัวอย่าง ตัวแปรสต็อก และตัวแปรกระแส

	ตัวแปรกระแส (ช่วงเวลา)	ตัวแปรสต็อก (จุดเวลา)
1.	น้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำนาทีละ 200 ลบ.ม.	ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำเมื่อ 08.00 น. ของวันที่ 14 มิถุนายน 2553 วัดได้ 50 ล้าน ลบ.ม.
2.	น.ส. แสนดี นำเงินไปฝากธนาคารเดือนละ 5,000 บาท	เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2552 น.ส. แสนดีมีเงินฝากอยู่ในธนาคาร 50,000 บาท
3.	ระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 31 ธันวาคม 2547 บริษัทเจ้าแก้วใหญ่มีสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 200,000 บาท	เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2547 บริษัทเจ้าแก้วใหญ่มีสินค้าคงเหลือนับเป็นมูลค่า 5,000,000 บาท
4.	ปริมาณการลงทุน	ทุน, ปริมาณเงิน

ตัวแปรสต็อกและตัวแปรกระแสมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
เช่น ถ้าน้ำไหลเข้าอ่างมาก ในอ่างก็จะมีน้ำอยู่มาก

ตัวแปรที่เป็นตัวเงิน และ ตัวแปรที่แท้จริง (Nominal VS Real variables) : ตัวอย่างรายได้ที่แท้จริง

- ในปี 2550 ส้ม 1 kg ราคา 20 บาท มีรายได้ 100 บาท ซื้อส้มได้ 5 kg
- ในปี 2560 ส้ม 1 kg ราคา 25 บาท มีรายได้ 100 บาท ซื้อส้มได้ 4 kg
 - ▣ รายได้ที่เป็นตัวเงิน ในปี 2550 และ 2560 เท่ากับ 100
 - ▣ รายได้ที่แท้จริง (วัดในรูปของปริมาณส้มที่ซื้อได้) เท่ากับ ส้ม 5 kg ในปี 2550 และ เท่ากับส้ม 4 kg ในปี 2560
 - ▣ ตัวแปรไหนให้แสดงรายได้ได้ดีกว่ากัน?

ตัวแปรที่เป็นตัวเงิน และ ตัวแปรที่แท้จริง (Nominal VS Real variables) : ตัวอย่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

- ในปี 2555 อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 10% หมายความว่า ฝากเงินตอนต้นปี 100 บาทได้เงิน 110 บาทตอนปลายปี
- ในปี 2555 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับ 10% หมายความว่า ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น 10% เช่น ของราคา 100 บาทในต้นปี จะมีราคา 110 บาทในปลายปี
- อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน (nominal interest rate) คือ 10% เงิน 100 กลายเป็น 110 บาท
- อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) คือ 0% (อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน - อัตราเงินเฟ้อ) เพราะว่า หากคิดในรูปของสิ่งของที่สามารถซื้อได้ จะได้ปริมาณเท่าเดิม
- อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสะท้อน อัตราดอกเบี้ยได้ดีกว่า

ตัวแปรที่สำคัญทางเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่

GDP

อัตราเงินเฟ้อ

การกระจายรายได้

รายได้เฉลี่ยต่อหัว

อัตราการว่างงาน

สวัสดิการสังคม

เป้าหมายของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

1. การเติบโตทางเศรษฐกิจ
(Economic Growth)

3. เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
(Economic Stability)

2. การจ้างงานหรือการใช้
ทรัพยากรเต็มที่
(Full Employment)

4. การกระจายรายได้
(Income Distribution)

เป้าหมายที่หนึ่ง: การเติบโตทางเศรษฐกิจ

□ GDP มีอัตราการเจริญเติบโตสูง

- ▣ เทียบ GDP ปีนี้กับปีก่อน ดูว่า GDP ปีนี้ เปลี่ยนแปลงจากปีก่อน กี่ %

$$\text{GDP Growth} = \frac{\text{GDP}_t - \text{GDP}_{t-1}}{\text{GDP}_{t-1}} \times 100$$

□ เติบโตอย่างมี เสถียรภาพ

- ▣ GDP ไม่เพิ่มขึ้น และลดลงเร็วเกินไป (ผันผวนเกินไป)
- ▣ การที่เศรษฐกิจมีความผันผวนมากเกินไป เป็นผลเสียต่อทั้งธุรกิจและประชาชน ที่ต้องประสบกับความไม่มั่นคง

อัตราการเจริญเติบโตของ GDP ของไทย

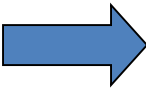
Thai Economic Growth

%	%QoQ, s.a.		%YoY					
	3Q-16	4Q-16	2015	2016	1Q-16	2Q-16	3Q-16	4Q-16
Private Consumption	-0.1	0.4	2.2	3.1	2.8	4.0	3.0	2.5
Gov't Consumption	-5.8	10.2	3.0	1.6	9.1	2.4	-5.2	1.5
Total Investment	-2.9	6.8	4.4	2.8	5.0	3.5	1.0	1.8
Private	-3.1	6.7	-2.2	0.4	2.4	0.3	-0.8	-0.4
Public	-0.8	12.9	29.3	9.9	12.9	12.8	5.8	8.6
Exports	0.4	0.1	0.7	2.1	4.8	1.0	1.4	1.1
Goods	1.1	1.8	-3.4	0.0	0.8	-1.9	-0.4	1.4
Services	-2.5	-6.6	17.1	9.3	18.1	11.6	7.7	0.4
Imports	1.2	3.6	0.0	-1.4	-5.2	-2.5	-1.1	3.4
Goods	1.3	3.8	0.2	-2.1	-7.6	-2.8	-1.5	3.6
Services	0.7	2.3	-1.0	1.7	5.7	-1.3	0.5	2.1
GDP Growth	0.4	0.4	2.9	3.2	3.1	3.6	3.2	3.0

Source: NESDB

<https://www.sanook.com/money/463805/>

เป้าหมายที่สอง: การจ้างงานหรือการใช้ทรัพยากรเต็มที่

□ ภาวะการจ้างงานเต็มที่ ใช้ทรัพยากรเต็มที่

□ อัตราการว่างงานต่ำ

▣ กำลังแรงงาน (Labor force) คือ คนที่ถึงวัยทำงาน สามารถทำงานและต้องการทำงานทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ

▣ ผู้ไม่มีงานทำ (Unemployment Labor) คือ แรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงาน แต่ไม่มีงานทำ

$$\text{Unemployment Rate} = \frac{\text{Unemployment}}{\text{Labor Force}} \times 100$$

การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป
56.16 ล้านคน

ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน
38.42 ล้านคน

ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน
17.74 ล้านคน

ผู้มีงานทำ 37.60 ล้านคน

ทำงานบ้าน 5.32 ล้านคน

ผู้ว่างงาน 0.49 ล้านคน

เรียนหนังสือ 4.38 ล้านคน

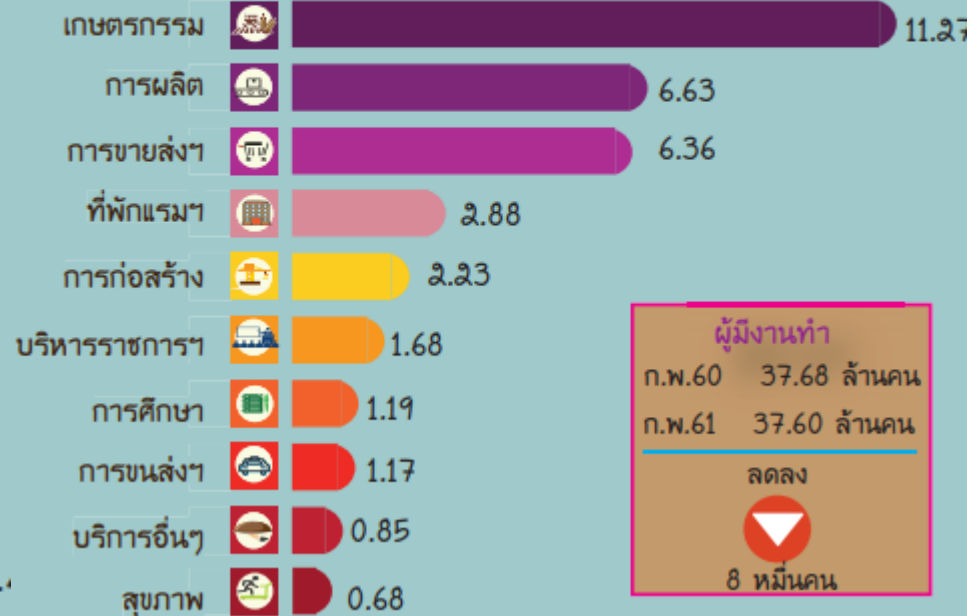
ผู้รอฤดูกาล 0.33 ล้านคน

อื่นๆ 8.04 ล้านคน

การมีงานทำ

ผู้มีงานทำ 37.60 ล้านคน

ประเภทอุตสาหกรรมที่สำคัญของผู้มีงานทำ
(หน่วย : ล้านคน)

ผู้มีงานทำ

ก.พ.60 37.68 ล้านคน

ก.พ.61 37.60 ล้านคน

ลดลง

8 หมื่นคน

เฉลี่ยอัตราการว่างงานร้อยละ 1.3

สูงกว่าปริญญาดริ

0.6

ปริญญาดริ

2.1

อนุปริญญา

1.9

มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.6

มัธยมศึกษาตอนต้น

1.9

ประถมศึกษา

0.8

การศึกษาและต่ำกว่าประถม

0.2

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

- ผู้มีงานทำ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

1) ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล ค่าตอบแทนที่เป็นเงินสดหรือสิ่งของ

2) ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาของหัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกในครัวเรือน

3) ไม่ได้ทำงานหรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง (เป็นผู้ปกติมีงานประจำ) แต่

3.1) ยังคงได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง ผลประโยชน์อื่น ๆ ผลกำไรจากงานหรือธุรกิจ ในระหว่างที่ไม่ได้ทำงาน

3.2) ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้างผลประโยชน์อื่น ๆ ผลกำไรจากงานหรือธุรกิจ ในระหว่างที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมียาน หรือธุรกิจที่จะกลับไปทำ

เป้าหมายที่สาม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

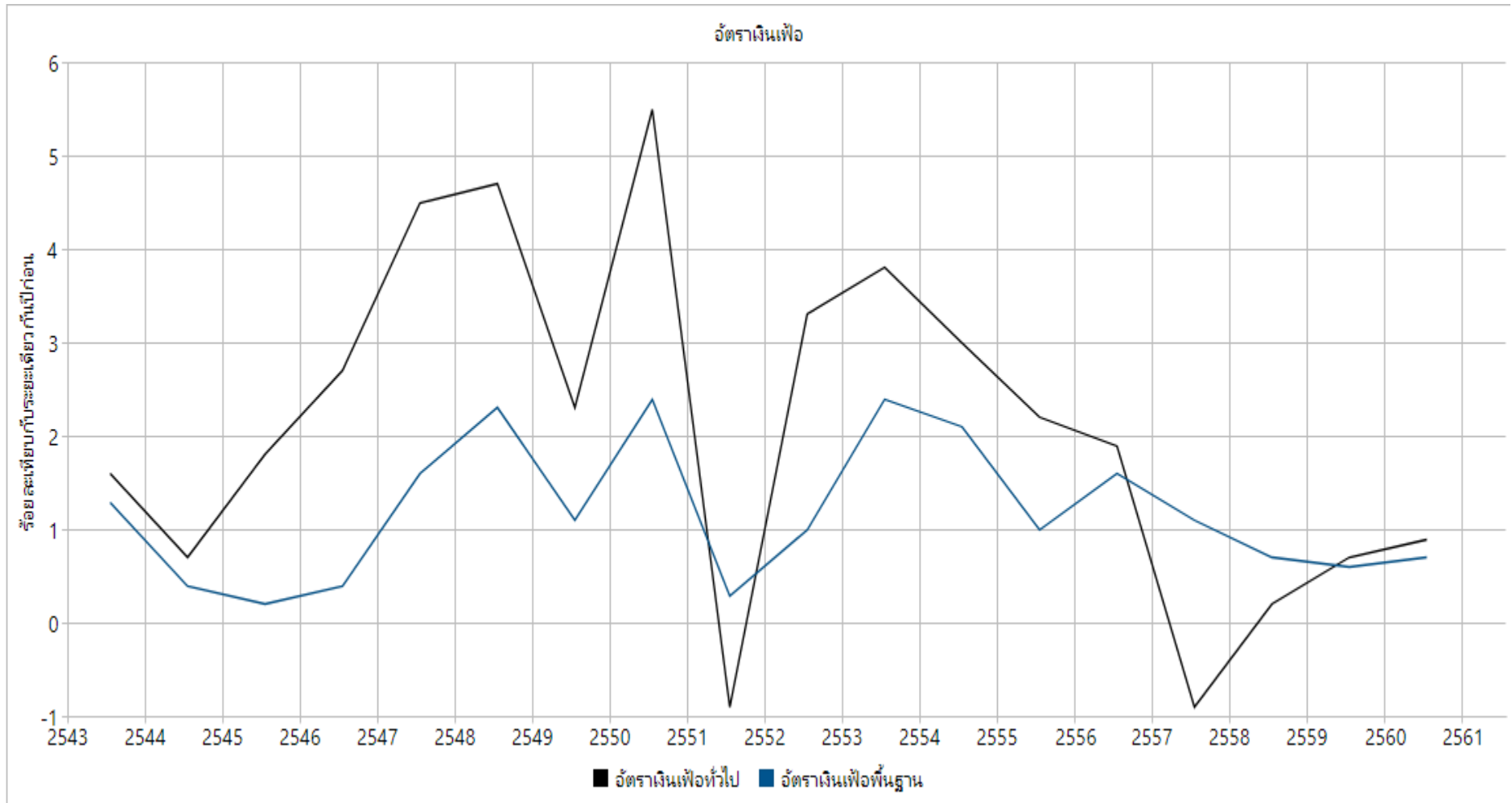
เสถียรภาพทางด้านราคา (ภายในประเทศ) : ระดับราคาของสินค้าและบริการ

- ▣ เงินเฟ้อ – การที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปของระบบเศรษฐกิจปรับตัวสูงขึ้น
- ▣ อำนาจในการซื้อ (Purchasing Power) ลดลง

เสถียรภาพทางด้าน อัตราแลกเปลี่ยน (ภายนอกประเทศ) : อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา
ระหว่างประเทศ

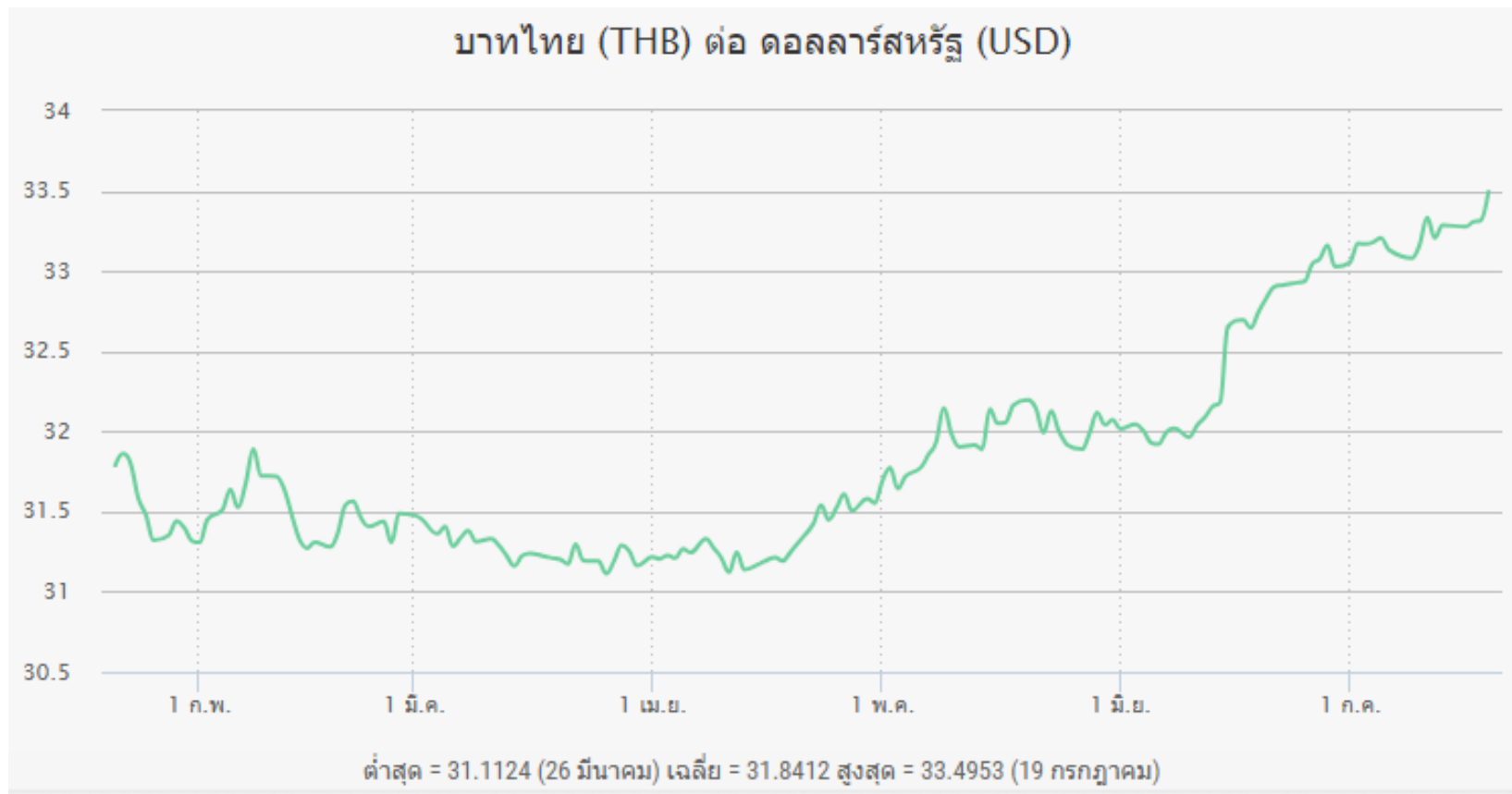
- ▣ อัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่ผันผวนมากและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ช่วยทำให้สถานะทางการเงินและเศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพ
- ▣ Example: การซื้อสินค้าจากต่างประเทศ (Purchasing Power), การค้าและลงทุน, ค่าเงิน

อัตราเงินเฟ้อ (การเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้า)

Source : www.bot.or.th

อัตราแลกเปลี่ยน

เป้าหมายที่สี่ การกระจายรายได้

มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

- ▣ การกระจายรายได้ คือ สภาพความแตกต่างทางรายได้และความเป็นอยู่ของประชากรที่มีฐานะต่างกันในประเทศ
- ▣ เศรษฐกิจมีอัตราเจริญเติบโตที่สูง แต่รายได้กระจุกตัวอยู่ที่คนบางกลุ่ม

ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานที่ดี

- ▣ ระบบเศรษฐกิจที่ดี ควรจัดให้ประชาชนมีโอกาสได้รับสวัสดิการพื้นฐาน เช่น สวัสดิการทางการศึกษา สวัสดิการทางการสาธารณสุข และสวัสดิการเพื่อความมั่นคงของชีวิต ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ
- ▣ สวัสดิการพื้นฐานต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสให้กับประชาชน

ลักษณะเศรษฐกิจที่พึงปรารถนา:

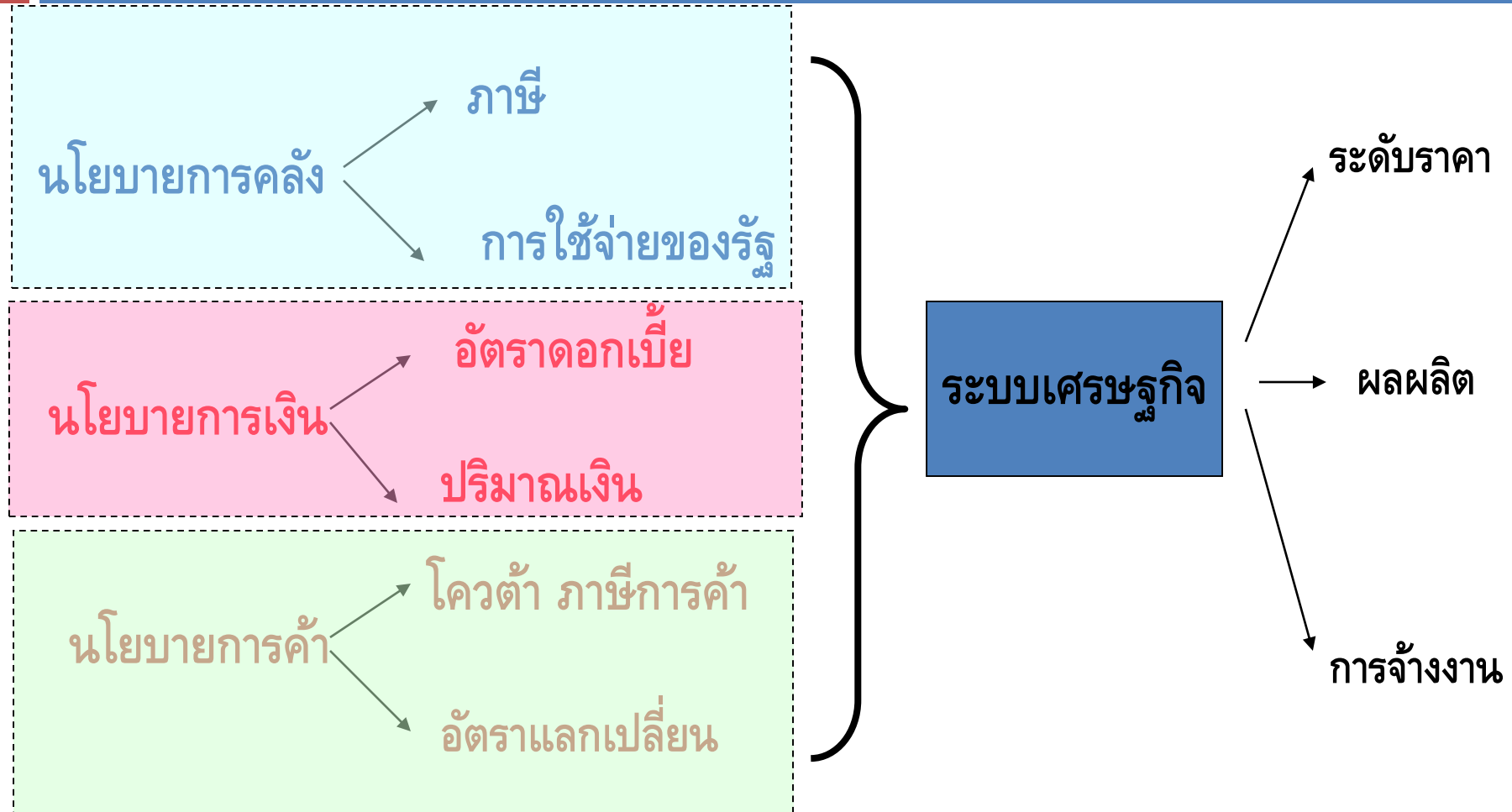
- ▣ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
- ▣ อัตราการว่างงานต่ำ
- ▣ อัตราเงินเฟ้อต่ำ
- ▣ อัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่ผันผวนมากและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ
- ▣ มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

เราจะสามารถบรรลุเป้าหมายทุกอย่างพร้อมกันได้หรือไม่ !!!

เครื่องมือ: ชนิดของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

- นโยบายการเงิน (Monetary Policy) – ธ.แห่งประเทศไทย
 - ▣ อัตราดอกเบี้ย, ปริมาณเงินในระบบ, อัตราแลกเปลี่ยน
- นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) – ภาครัฐ
 - ▣ ภาษีและการใช้จ่ายของรัฐ
- นโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (Intl. Trade Policy)
 - ▣ ภาษีนำเข้าและส่งออก, การให้การสนับสนุนผู้ส่งออก, การกีดกันทางการค้า, FTA

กลไกการทำงานของมาตรการต่างๆ ด้านนโยบายเพื่อการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจมหภาค

6.2 รายได้ประชาชาติ : ความหมาย และความสำคัญ

จุลภาค: รายได้ของบุคคลแต่ละบุคคล (Individual)

ดูจาก..... คนที่มีรายได้มาก

มหภาค: รายได้ของประเทศ (Country)

ดูจาก..... ประเทศที่มีฐานะเศรษฐกิจดี

Q: วัดฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ???

A: ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่ามีเงินมากเท่าใด แต่ขึ้นอยู่กับปริมาณของสินค้าและบริการทั้งหมดที่ถูกผลิตออกมาและจำนวนประชากร

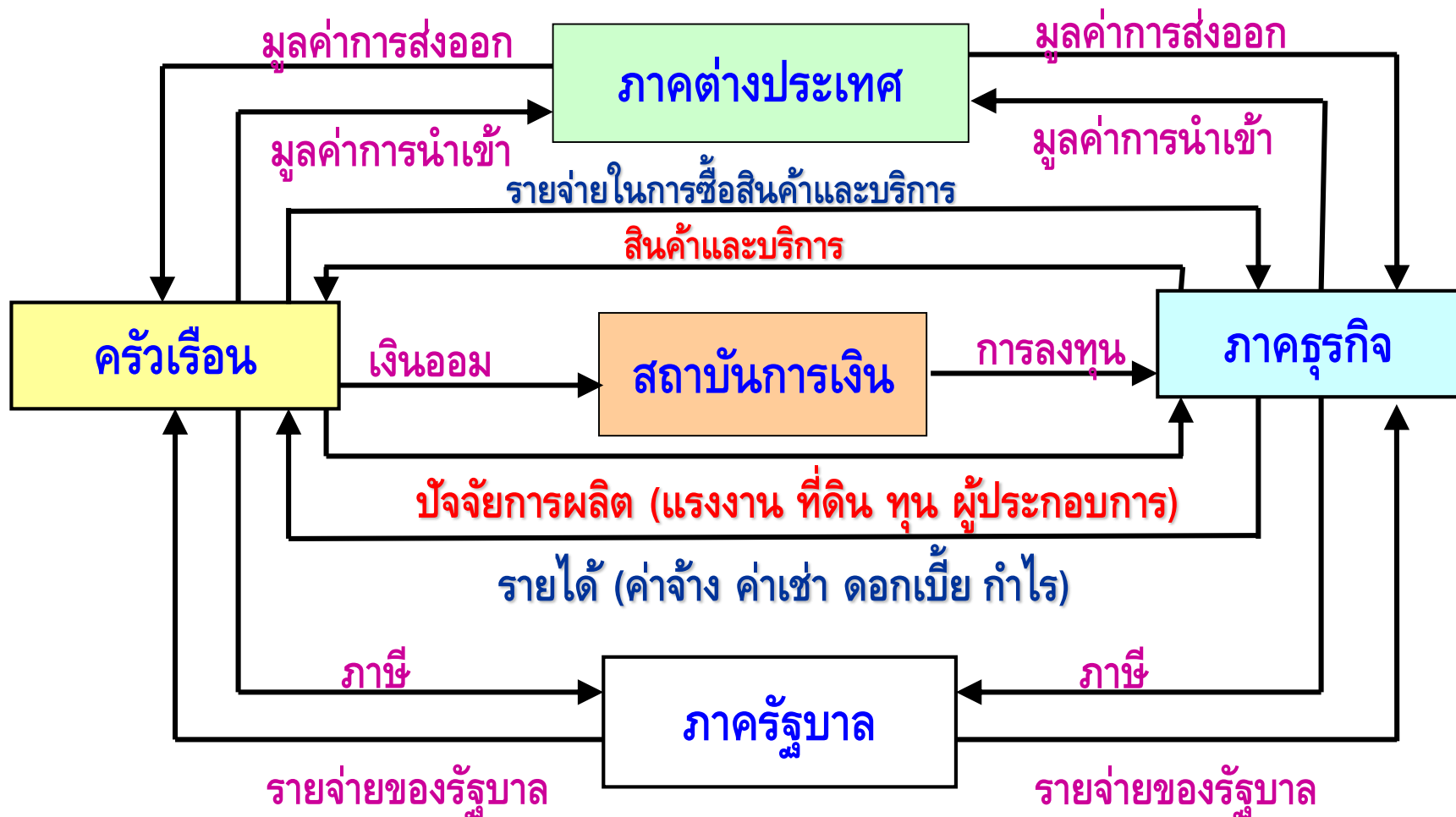
รายได้ประชาชาติ: ความหมาย

- มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ประเทศผลิตได้ใน
ช่วงเวลาหนึ่งปี

รายได้ประชาชาติ ไม่นับรวมอะไรบ้าง

- ☐ สินค้าและบริการที่ไม่ผ่านตลาด
- ☐ กิจกรรมที่ไม่มีรายงาน/จดบันทึก เช่น อาชีพอิสระต่างๆ
- ☐ กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด หวยใต้ดิน
- ☐ เงินโอนของรัฐและเอกชน
- ☐ การซื้อของใช้แล้ว
- ☐ เงินที่ได้จากการชำระหนี้เงินกู้เพื่อการบริโภค
- ☐ เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว
- ☐ การซื้อขายหุ้น การพนัน

ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (ทุกภาคเศรษฐกิจ)

6.5 วิธีการคำนวณรายได้ประชาชาติ

$$\text{มูลค่าผลผลิตรวม} = \text{รายได้รวม} = \text{รายจ่ายรวม}$$

วิธีการคำนวณแบ่งได้เป็น:

1. การคำนวณทางผลผลิต (Product Approach)
2. การคำนวณทางรายจ่าย (Expenditure Approach)
3. การคำนวณทางรายได้ (Income Approach)

ดูรายละเอียดที่ [National Account Manual](#) ภา ๓ www.nesdb.go.th

1. การคำนวณทางผลผลิต (Product Approach)

1.1 คำนวณจากผลรวมของมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ทั้งหมด

$$\text{รายได้ประชาชาติ} = p_1q_1 + p_2q_2 + p_3q_3 + \dots + p_nq_n$$

$$GDP = \sum_{i=1}^n P_i Q_i$$

*** วัดด้วยมูลค่า (บาท) เพื่อแก้ปัญหาเรื่องหน่วยนับ ***

1.2 คำนวณจากผลรวมของมูลค่าเพิ่ม (VALUE ADDED)

มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าสินค้าที่ผลิต – มูลค่าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง

Q: ทำไมเราจึงใช้มูลค่าเพิ่มแทนมูลค่าสินค้าขั้นสุดท้าย?

- ▣ เป็นการยากที่จะแยกแยะได้ว่า สินค้าตัวใดในตลาดเป็นหรือไม่เป็นสินค้าขั้นสุดท้าย
- ▣ หากเราพลาดไปนับสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าขั้นสุดท้าย มูลค่าของสินค้านั้นๆ ก็จะไปปรากฏซ้ำ อีกทีเมื่อสินค้านั้นๆ ถูกนำไปใช้ในการผลิตสินค้าอีกชนิด

ตัวอย่างการคำนวณมูลค่าเพิ่ม

ขั้นตอนการผลิต	มูลค่าสินค้า	มูลค่าข้าวขั้นกลาง	มูลค่าเพิ่ม ของการผลิต
ชาวนาปลูกข้าว	60	0	60
โรงสี	350	60	290
พ่อค้าขายส่ง	500	350	150
พ่อค้าขายปลีก	700	500	200
	1,610	910	700

1. การคำนวณทางผลผลิต (Product Approach)

(โดยสภาพัฒน์)

- ใช้วิธีการหามูลค่าเพิ่มโดยการรวบรวมข้อมูลมูลค่าผลผลิต (Gross Output) และต้นทุนค่าใช้จ่ายขั้นกลาง (Intermediate Consumption) ของสถานประกอบการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้วนำมา**คำนวณหามูลค่าเพิ่ม (Value Added)** ซึ่งก็คือส่วนต่างระหว่างค่าทั้งสองดังกล่าว
- เมื่อนำมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของทุกสาขาการผลิตมารวมกันก็จะได้ **Aggregate Supply** หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Products) หรือ **GDP** ของระบบเศรษฐกิจ

2. การคำนวณทางรายจ่าย (Expenditure Approach)

เป็นวิธีการคำนวณหามูลค่าการใช้จ่ายขั้นสุดท้าย (Final Consumption) หรือ Aggregate Demand ของระบบเศรษฐกิจ

$$\text{รายได้ประชาชาติ} = C + I + G + (X-M)$$

C = รายจ่ายในการบริโภคของเอกชน

I = รายจ่ายในการลงทุนในประเทศของเอกชน

G = รายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐ

X = มูลค่าสินค้าและบริการส่งออก

M = มูลค่าสินค้าและบริการนำเข้า

C = รายจ่ายในการบริโภคของเอกชน

คือ รายจ่ายของผู้บริโภคเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการ

- **สินค้าคงทน/ถาวร (Durable goods)**

- เช่น รถยนต์ Computer และ เครื่องเรือนภายในครัวเรือน

- **สินค้าไม่คงทน (Non-durable goods)**

- เช่น อาหาร และ เครื่องนุ่งห่ม

- **บริการ (Services)**

- เช่น บริการทางสาธารณสุข และ บริการทางการศึกษา ค่าน้ำค่าไฟ ค่ามือ
ถือ... รวมถึง ท่องเที่ยว

*** ยกเว้น ค่าใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย, ของที่ใช้แล้ว และเงินโอน (Transfer payment) ***

I = รายจ่ายในการลงทุนในประเทศของเอกชน

คือ รายจ่ายการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่จ่ายโดยภาคธุรกิจ

- ▣ ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารใหม่

- การก่อสร้างโรงงาน โกดังเก็บสินค้า และการสร้างที่อยู่อาศัย

- ▣ ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักร

- ▣ การเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง

- **สินค้าคงคลังถือว่าเป็นสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย**

*** ยกเว้น การซื้อที่ดิน/บ้านเพื่อกำไร, การซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์, การซื้อเครื่องจักรที่ใช้แล้ว (ในประเทศ) ***

G = รายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐ

คือ รายจ่ายของภาครัฐทั้งในระดับ ประเทศและส่วนภูมิภาคที่มีต่อการซื้อ
สินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

- ▣ รายจ่ายเพื่อการบริโภค

- ▣ รายจ่ายเพื่อการลงทุน

*** ยกเว้น รายจ่ายเงินโอน, เงินอุดหนุน, ดอกเบี้ยชำระหนี้ ***

เงินโอน (Transfer Payment) & ดอกเบี้ย:

- ▣ ไม่นับเพราะว่ารัฐจ่ายให้โดยไม่ได้รับสินค้าและบริการอะไรเป็นการแลกเปลี่ยนกลับมา

X = มูลค่าสินค้าและบริการส่งออก

M = มูลค่าสินค้าและบริการนำเข้า

□ การส่งออกสุทธิ (Export – Import, X-M)

▣ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าการส่งออก (ยอดขายของสินค้าและบริการที่ผลิตในไทยส่งออกไปยังต่างประเทศ) และมูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศของชาวไทย

NET EXPORT = มูลค่าสินค้าส่งออก - มูลค่าสินค้านำเข้า

- **Export:** ต้องนับรวมเพราะเป็นรายจ่ายที่ต่างประเทศ
จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการในประเทศ
- **Import:** ต้องหักออกเพราะเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค
สินค้าและบริการที่ผลิตจากต่างประเทศ

ความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ทางรายได้ประชาชาติ

□ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

คือ มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศในช่วงระยะเวลา 1 ปี

*** สินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศ โดยไม่คำนึงถึงว่าใครเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ***

□ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross National Product: GNP)

คือ มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่พลเมืองของประเทศนั้นๆ ผลิตขึ้นได้
ในช่วงระยะเวลา 1 ปี

*** สินค้าและบริการที่ผลิตด้วยปัจจัยการผลิตของประเทศนั้นๆ ไม่ว่าจะผลิตที่ประเทศใดๆ ใน
โลกนี้ก็ตาม ***

ตัวอย่าง	GDP ไทย	GNP ไทย
มูลค่าของถนนที่บริษัท ก่อสร้างไทยไปสร้างในลาว	N	Y
มูลค่าของของรถยนต์ญี่ปุ่นที่ ผลิตในไทยโดยบริษัท รถยนต์ญี่ปุ่น	Y	N
รายได้ของคนงานไทยที่ไป ทำงานก่อสร้างในไต้หวัน	N	Y

$$\text{GNP} = \text{GDP} + \text{เงินได้สุทธิของปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ}$$

(Net Factor Income FROM ABROAD)

NFIA = ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตของไทยในต่างประเทศ

— ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตของต่างประเทศในไทย

GNP > GDP: ต่างประเทศเอารายได้ไปจากไทยน้อยกว่าไทย

ไปเอารายได้จากต่างประเทศ (NFIA = Positive)

GNP < GDP : ต่างประเทศเอารายได้ไปจากไทยมากกว่าไทย

ไปเอารายได้จากต่างประเทศ (NFIA = Negative)

ตัวอย่าง

สมมติว่า ไทยไปลงทุนในต่างประเทศ (ลาวเท่านั้น) มูลค่า 10000 ล้านบาท

คือ ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตของไทยในต่างประเทศ

ญี่ปุ่นเป็นประเทศเดียวที่มาลงทุนในไทย มูลค่า 15000 ล้านบาท

คือ ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตของต่างประเทศในไทย

และมีสินค้าที่ผลิตในไทย โดยคนไทยเอง มูลค่า 20000 ล้านบาท

คำถาม **GNP**ของไทย = ? **GDP**ของไทย = ?

GNP < GDP: ต่างประเทศเอารายได้ไปจากไทย**มากกว่า**ไทย

ไปเอารายได้จากต่างประเทศ (NFIA = Negative)

GDP (GNP) per capita

รายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP Per Capita)

- รายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP Per Capita) เป็นตัวแปรที่บ่งบอกได้ถึงมาตรฐานการครองชีพโดยเฉลี่ยของประชาชนในประเทศ
- เนื่องจากประเทศต่างๆ มีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน การใช้ตัวเลข GDP เพื่อแสดงถึงมาตรฐานการครองชีพโดยเฉลี่ยของประชาชนย่อมไม่สามารถทำได้โดยไม่สนใจถึงจำนวนประชากร

Example: ในปี 2018 ประเทศมี GDP = 1,000 บาท และมีประชากร = 4 คน

□ $\text{GDP per capita} = 1,000/4 = \underline{250 \text{ บาท}}$

Nominal GDP & Real GDP

- ในการคำนวณ **GDP** เราใช้ราคาของสินค้าชนิดนั้นๆ (current market price) คูณกับปริมาณของสินค้าชนิดนั้นๆ

$$\text{GDP} = p_1q_1 + p_2q_2 + p_3q_3 + \dots + p_nq_n$$

- การเพิ่มของ **GDP** มาได้จาก 2 สาเหตุ
 - ▣ 1. ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น
 - ▣ 2. ราคาเพิ่มสูงขึ้น

Case 1 ปริมาณผลผลิตเพิ่ม				Case 2 ปริมาณผลผลิตลดลง		
Year	Price	Quantity	Nominal GDP	Price	Quantity	Nominal GDP
2040	10	12	120	10	12	120
2041	10	14	140	16	10	160
2042	10	18	180	30	8	240

- ❑ การดูค่า **GDP** จากวิธีข้างต้นจึงเป็นการยากที่จะบอกได้ว่าผลผลิตที่แท้จริงของประเทศ เพิ่มขึ้น คงที่ หรือ ลดลง
- ❑ เราจึงต้องพยายามแยก **GDP** ที่นับเฉพาะแค่ผลการเปลี่ยนแปลงในปริมาณสินค้า (**Real GDP**) ออกจาก **GDP** ที่นับทั้งผลจากการเปลี่ยนแปลงทั้งในราคาและปริมาณ (**Nominal GDP**)
- ❑ วิธีคิดก็คือการนำเอาราคาของปีใดปีหนึ่งมาเป็นฐาน แล้วพยายามคิดมูลค่าของ **GDP** ของปีอื่นๆ โดยใช้ราคาของปีฐานเป็นหลัก

Case 2
ปริมาณผลผลิตลดลง

Case 3
(ใช้ปี 2040 เป็นปีฐาน)

Year	Price	Quantity	Nominal GDP	Price (2040)	Quantity	Real GDP
2040	10	12	120	10	12	120
2041	16	10	160	10	10	100
2042	30	8	240	10	8	80

□ Nominal และ Real GDP

▣ GDP ที่คำนวณโดยใช้ ราคาปัจจุบัน เรียกว่า **Nominal GDP**

▣ GDP ที่คำนวณโดยใช้ ราคาปีฐาน เรียกว่า **Real GDP**

□ นอกจากนี้เรายังสามารถใช้ความรู้ข้างต้นเพื่อหาดัชนีราคา
(Price Index)

ดัชนีราคา (Price Index):

$$\text{GDP Deflator} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของสินค้าและบริการ ณ. ราคาปัจจุบัน}}{\text{มูลค่าปัจจุบันของสินค้าและบริการ ณ. ราคาปีฐาน}}$$

= Nomial GDP/Real GDP

ปี 2040: Deflator = $120/120=1$

▣ ราคาของปีฐาน

ปี 2041: Deflator = $160/100=1.6$

▣ ราคาของปี 2041 สูงกว่าราคาของปี 2540 เท่ากับ 60%

ปี 2042 : Deflator = $240/80=3$

▣ ราคาของปี 2042 สูงกว่าราคาของปี 2540 เท่ากับ 200%

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากตัวเลขรายได้ประชาชาติ เพื่อการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ

ข้อมูลรายได้ประชาชาติสามารถมีประโยชน์ในหลายๆ ด้าน เช่น

- ❑ GDP ช่วยให้เราทราบถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ❑ GDP แสดงให้เห็นการขยายตัว (หดตัว) ทางเศรษฐกิจ
- ❑ GDP คำนวณทางด้านรายจ่ายมวลรวมทำให้ทราบถึงแบบแผนการใช้จ่ายในประเทศ
- ❑ GDP คำนวณทางด้านรายได้แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของผลตอบแทนต่อปัจจัยการผลิต
- ❑ GDP แสดงให้เห็นถึงการผลิตในภาคต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของประเทศ

- ข้อมูล **GDP** สามารถนำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของนโยบายทางเศรษฐกิจต่างๆ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต
- แม้ว่าตัวเลข **GDP** จะมีประโยชน์อย่างมากในการช่วยบอกถึงความมั่งคั่งและทิศทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็ยังมีอีกหลายสิ่งซึ่งตัวเลข **GDP** ไม่สามารถวัดได้
- **GDP** ไม่สามารถนับรวมมูลค่าของสินค้าบางประเภทที่ผลิตขึ้นในประเทศ
- **GDP** ไม่สามารถบอกได้ถึงการกระจายรายได้ของประเทศ
- **GDP** ไม่สามารถวัดได้ถึงคุณภาพของสินค้าและบริการ
- **GDP** ไม่ได้บอกถึง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- **GDP** ไม่สามารถวัดความสุขของมนุษย์ได้

GDP ไม่สามารถบอกได้ถึงการกระจายรายได้ของประเทศ

	ประเทศ A	ประเทศ B
GDP	100	100
นาย ก	50	95
นาย ข	50	5

GDP ไม่สามารถวัดความสุขของมนุษย์ได้

รายได้ประชาชาติ ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อ

เวลาว่างหรือเวลาพักผ่อน (leisure) ของบุคคล

$GDP_{61} = 500$ ล้านบาท

ทำงาน 8 ชั่วโมง / วัน

$GDP_{64} = 1,000$ ล้านบาท

ทำงาน 20 ชั่วโมง/วัน

ปัญหาของระบบเศรษฐกิจ: เงินเฟ้อ และ เงินฝืด สาเหตุ และผลกระทบ

ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

- "เงินเฟ้อ" หมายความว่า "ภาวะทางเศรษฐกิจที่ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมากเกินไปทำให้ราคาสินค้าแพงและเงินเสื่อมค่า"
- "เงินฝืด" หมายความว่า "ภาวะทางเศรษฐกิจที่ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมีน้อยไป การใช้จ่ายลดน้อยลง ทำให้ราคาสินค้าตก"

ปัจจุบันในทางเศรษฐศาสตร์ เงินเฟ้อ หรือ Inflation จะมีความหมายอีกความหมายหนึ่ง นั่นคือ การปรับตัวเพิ่มขึ้นของดัชนีราคา (Price Index) ซึ่งหมายถึงภาวะสินค้าราคาแพงขึ้น

สาเหตุของเงินเฟ้อ

แรงดึงทางด้านอุปสงค์ (Demand – pull inflation)

- เกิดจากการที่อุปสงค์มวลรวมมีมากกว่าอุปทานมวลรวม ณ ระดับราคาที่เป็นอยู่ จะมีผลทำให้ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้น อาจเนื่องมาจาก
 - ▣ ความต้องการใช้จ่ายมวลรวมเพิ่มขึ้น → การใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น GDP เพิ่ม ก็จะทำให้ปัญหา เงินเฟ้อตามมาได้
 - ▣ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

แรงผลักดันด้านต้นทุน (Cost – push inflation)

- เกิดจากการผลักดันของต้นทุนการผลิต (ทางด้าน Supply)
 - ▣ การเรียกร้องขึ้นค่าแรงของแรงงาน ค่าแรงที่เพิ่มขึ้น
 - ▣ การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบ หรือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต
 - ▣ การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ผลกระทบของเงินเฟ้อ

ผลกระทบต่อผู้มีรายได้นิ่ง / คนกินเงินเดือน

- ค่าของหน่วยเงินตราจะลดลง ทำให้อำนาจการซื้อต่ำลง

ผลกระทบต่อบรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้

- ทำให้ภาระหนี้ที่แท้จริงลดต่ำลง
- ลูกหนี้ : ได้รับผลดี (เหมือนคืนเงินมูลค่าน้อยลง)
- เจ้าหนี้ : ต้องพิจารณาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กับ เงินเฟ้อให้ดี

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ / ผู้ผลิต

- หากราคาสินค้าสูงขึ้น มากกว่า ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ผนวก.จะได้กำไร

บทบาทของภาครัฐบาล และนโยบายการคลัง

□ การใช้นโยบายการคลังในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจมหภาค

✓ นโยบายการคลัง จำแนกตามลักษณะการทำงาน

- นโยบายการคลังแบบตั้งใจ (Discretionary Fiscal Policy)
- นโยบายการคลังแบบไม่ตั้งใจ (Nondiscretionary Fiscal

Policy or Built – in Stabilizer)

✓ นโยบายการคลังจำแนกตามลักษณะปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องแก้ไข

- นโยบายการคลังแบบขยายตัว (Expansionary Fiscal Policy)
- นโยบายการคลังแบบหดตัว (Contractionary Fiscal Policy)

เหตุผลที่รัฐบาลเข้ามามีบทบาทในทางเศรษฐกิจ

- เพื่อให้รายได้ของคนในประเทศมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น
- เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีความเจริญเติบโต
- เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพของราคา
- รัฐบาลต้องเข้ามาทำการผลิตสินค้าและบริการหลายอย่างที่ปัจเจกชนหรือเอกชนไม่ยอมทำ → สินค้าสาธารณะ
- รัฐบาลต้องเข้ามาแทรกแซงหรือควบคุมสินค้าและบริการบางอย่างที่ผลิตขึ้นมาแล้วอาจมีผลกระทบภายนอก → มลพิษ
- รัฐบาลต้องเข้ามาดำเนินการผลิตสินค้าและบริการบางอย่างที่ต้องใช้เงินทุนมหาศาล เอกชนไม่สามารถทำได้ → การผูกขาดโดยธรรมชาติ หรือ สาธารณูปโภค

ความหมาย วัตถุประสงค์ และเครื่องมือของนโยบายการคลัง

นโยบายการคลัง หมายถึง แผนการเก็บภาษีอากร (T) และแผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล (G) ตลอดจนการก่อหนี้สาธารณะของรัฐบาล เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เครื่องมือของนโยบายการคลัง

- I. การเก็บภาษี (Taxation)
- II. การใช้จ่ายของรัฐบาล (Government Expenditure) และเงินโอน
(Government Transfer Payment)
- III. การก่อหนี้สาธารณะ (Public Debt)

ประเภทของภาษีแบ่งตามลักษณะของการกระจายภาระภาษี เราแบ่งได้เป็น

2 อย่าง คือ

1. ภาษีทางตรง (Direct Tax)
2. ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax)

1. ภาษาทางตรง คือ ภาษาที่ภาระภาษิตกแต่ผู้เสียภาษีเอง ผู้เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้

2. ภาษาทางอ้อม คือ ภาษาที่ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ทั้งหมดหรือบางส่วนได้ เช่น ผลักไปให้ผู้บริโภค

โครงสร้างของอัตราภาษี โครงสร้างอัตราภาษีมี 3 อย่าง

1. โครงสร้างภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive Tax)
2. โครงสร้างภาษีแบบสัดส่วน (Proportional Tax)
3. โครงสร้างภาษีแบบถดถอยหรือถอยหลัง (Regressive Tax)

II. การใช้จ่ายของรัฐบาล (Government Expenditure) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ (G) และค่าใช้จ่ายเงินโอน (R)

การจำแนกประเภทรายจ่ายของรัฐบาล แบ่งได้หลายอย่าง เช่น

1. การจำแนกรายจ่ายของรัฐบาลตามหน่วยราชการ
2. การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน
3. การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะทางเศรษฐกิจ
4. การจำแนกรายจ่ายตามหมวดการใช้จ่าย

การจำแนกประเภทรายรับของรัฐบาล (Government Receipt)
รายรับของรัฐบาลประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1. รายได้ของรัฐบาล (Government Revenue)**
- 2. เงินกู้ของรัฐบาลหรือก่อหนี้สาธารณะ (Public Debt)**
- 3. เงินคงคลัง (Treasury Cash Balance)**

1. รายได้ของรัฐบาล ได้มาจาก

ก. รายได้จากภาษีอากร (Tax Revenue)

ข. รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non – Tax Revenue)

2. เงินกู้ รัฐอาจกู้จากในประเทศหรือต่างประเทศ

การกู้จากภายในประเทศ เช่น

ก. การขายพันธบัตรรัฐบาลให้ประชาชน

ข. การกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทย

การกู้จากต่างประเทศก็อาจจะกู้ได้จากเอกชนหรือสถาบันการเงิน
ต่างประเทศ (World Bank, IMF)

3. เงินคงคลัง คือ เงินที่ใช้เหลือเก็บไว้ในคลังปีที่ทำงบประมาณ
เกินดุล $(G + R) < T$ อย่างไรก็ตามรายรับส่วนใหญ่มาจาก Tax Revenue

ลักษณะของงบประมาณ (Government Budget)

งบประมาณ คือ แผนการใช้จ่ายและแผนการหรือรายรับหาเงินเพื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (เช่น 1 ปี) เพื่อให้เศรษฐกิจบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ปีงบประมาณของไทยเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม – 30 กันยายน

ลักษณะของงบประมาณ

- ก. งบประมาณขาดดุล (Deficit Budget)
- ข. งบประมาณเกินดุล (Surplus Budget)
- ค. งบประมาณสมดุล (Balance Budget)

ก. งบประมาณขาดดุล เป็นงบประมาณที่มีรายจ่ายทั้งหมดมากกว่ารายได้
(เน้นไม่ใช้รายรับ) ของรัฐบาลทั้งหมด หรือ $(G + R) > T$

รายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาล = รายรับทั้งหมดของรัฐบาล

= รายได้ + เงินกู้ + เงินคงคลัง

ข. งบประมาณเกินดุล เป็นงบประมาณที่มีรายจ่ายทั้งหมดน้อยกว่ารายได้
ของรัฐบาลทั้งหมด หรือ $(G + R) < T$

ค. งบประมาณสมดุล เป็นงบประมาณที่มีรายจ่ายทั้งหมดเท่ากับรายได้
ของรัฐบาลทั้งหมด หรือ $(G + R) = T$

การใช้นโยบายการคลังในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจมหภาค

I. นโยบายการคลัง จำแนกตามลักษณะการทำงานแบ่งเป็น 2 ประเภท

1.1 นโยบายการคลังแบบตั้งใจ (Discretionary Fiscal Policy)

1.2 นโยบายการคลังแบบไม่ตั้งใจ (Nondiscretionary Fiscal Policy)

1.1 นโยบายการคลังแบบตั้งใจ หมายถึง นโยบายการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่าย และการเปลี่ยนแปลงการเก็บภาษีของรัฐซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามที่รัฐจะเห็นสมควร โดยผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา

เครื่องมือต่าง ๆ ของนโยบายการคลังแบบตั้งใจ ได้แก่

ก. การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายของรัฐบาลในการซื้อสินค้าและบริการ
(G) รวมทั้งรายจ่ายเงินโอน (R)

ข. การเปลี่ยนแปลงการเก็บภาษี (T)

1.2 นโยบายการคลังแบบไม่ตั้งใจ หมายถึง นโยบายการคลังที่สามารถลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้โดยอัตโนมัติ กล่าวคือ จะช่วยลดการใช้จ่ายมวลรวมไม่ให้สูงขึ้นมากเกินไปในขณะที่เกิดภาวะเศรษฐกิจเฟื่องฟู และช่วยพยุงการใช้จ่ายมวลรวมมิให้ลดลงมากเกินไปในขณะที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

เครื่องมือของนโยบายการคลังแบบอัตโนมัติหรือตัวรักษา
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (Built – in Stabilizer) ที่สำคัญมี
2 อย่าง

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้บริษัท ที่เก็บภาษีในอัตรา
ก้าวหน้า เช่น

รายได้ 0 - 20,000 บาท	เสียภาษีร้อยละ 10
-----------------------	-------------------

รายได้ 20,001 – 50,000 บาท	เสียภาษีร้อยละ 15
----------------------------	-------------------

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้บริษัท เป็นภาษีที่เปลี่ยนแปลง โดยตรงกับเงินได้และจะเป็นภาษีที่มีลักษณะเป็นตัวรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ คือ จะช่วยลดความผันผวนของรายได้ประชาชาติ ไม่ให้เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงรุนแรงมากนัก

สรุป เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเป็นตัวรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือจะช่วยลดความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติไม่ให้เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงรวดเร็วจนเกินไป จนอาจจะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดได้

2. ค่าใช้จ่ายเงินโอนและเงินอุดหนุนของรัฐบาล (Transfer Payment and Subsidy) จะเปลี่ยนแปลงตรงข้ามกับรายได้ของคน

เงินอุดหนุนเกษตรกร

- กรณีเศรษฐกิจไม่ดี ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ → รัฐบาลต้องจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อให้ราคาสินค้าเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น → เกษตรกรก็มีเงินมากขึ้น → ใช้จ่ายมากขึ้น → DAE ก็จะไม่ลดลงมากที่ควรจะเป็น → รายได้ประชาชาติไม่ตกต่ำลงมากไปอีก

- กรณีภาวะเศรษฐกิจดี → ราคาสินค้าเกษตรสูง → รัฐบาลไม่ต้องจ่ายเงินอุดหนุน บางรัฐบาลมีการเก็บเงินเข้ากองทุนสงเคราะห์เกษตรกร → เกษตรกรมีเงินใช้จ่ายน้อยลง → DAE ไม่เพิ่มมากเท่าที่ควรจะเป็น → ทำให้รายได้ประชาชาติไม่เพิ่มสูงขึ้นมากเกินไป

II. นโยบายการคลังจำแนกตามลักษณะปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องแก้ไข จะแบ่งได้ เป็น

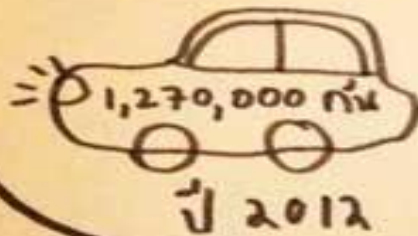
- ก. นโยบายการคลังแบบขยายตัว (Expansionary Fiscal Policy)
- ข. นโยบายการคลังแบบหดตัว (Contractionary Fiscal Policy)

การใช้นโยบายการคลังกับผลต่อระบบเศรษฐกิจ

$$\text{GDP} = C + I + G + (X - M)$$

นโยบาย	เป้าหมาย	วิธีการ
• แบบหดตัว	ลดความต้องการใช้จ่ายภายในประเทศ ทำให้รายได้ประชาชาติลดลง เพื่อชะลอความร้อนแรงของเศรษฐกิจ	• จัดทำงบประมาณรายจ่ายแบบเกินดุล • จัดเก็บภาษีมากขึ้น
• แบบขยายตัว	เพิ่มความต้องการใช้จ่ายภายในประเทศ เพื่อให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น	• จัดทำงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุล • ลดภาษี

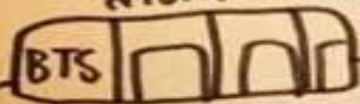
นโยบาย รก กันแรกเปลี่ยนเป็น
อะไรได้บ้าง ?

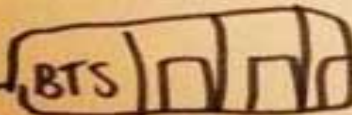
+ เงิน 100,000 บาท

= 127,000 ล้านบาท

สถานี-หัวลำโพง 49,902 ล้าน
บาท-พุทธมณฑล

25,101 ล้านบาท
บางซื่อ-ท่าพระ

55,000 ล้านบาท
ศูนย์วัฒนธรรม-ท่าอากาศยาน

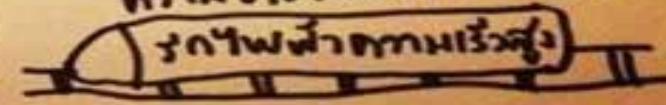

สำนักงานปทุม สุวรรณภูมิ
ได้อีก 1 แห่ง

taple

ตามทางรถไฟอีสาน

เด็กเรียนฟรี
ภาคเหนือ-ป.ตรี
5-10 ปี

ความหมายและบทบาทนโยบายการเงิน ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

นโยบายการเงิน (Monetary Policy)

การดูแลและจัดการปริมาณเงินและสินเชื่อโดยธนาคารกลาง เพื่อบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการ

*****ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand)*****

เป้าหมายที่สำคัญของนโยบายการเงิน

- ▣ 1. การสร้างความเจริญเติบโตและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- ▣ 2. การรักษาเสถียรภาพทางราคา
- ▣ 3. การรักษาเสถียรภาพของดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
- ▣ 4. การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

บทบาทของธนาคารกลาง (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

1. ออกธนบัตรให้มีปริมาณที่เหมาะสม (ควบคุมปริมาณเงิน)
2. เป็นนายธนาคารของรัฐบาล
3. เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์
4. กำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ
5. รักษาเสถียรภาพภายใน (ระดับราคา) และเสถียรภาพภายนอกประเทศ (อัตราแลกเปลี่ยน, ดุลและควบคุมการไหลเข้าออกของเงินตราต่างประเทศ)
6. บริหารเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ

เครื่องมือของนโยบายทางการเงิน

1. การควบคุมด้านปริมาณเงิน (Quantitative Control)
2. การควบคุมด้านคุณภาพ (Qualitative Control)
3. การควบคุมโดยตรง (Direct Control)

1. การควบคุมด้านปริมาณเงิน (Quantitative Control)

□ อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย (Legal Reserve Requirement)

- ▣ การเพิ่มอัตราเงินสดสำรอง ทำให้ ธ. พาณิชย์ต้องขายหลักทรัพย์ของตนออกไปหรือเรียกเงินกู้คืน ทำให้ ปริมาณเงินในระบบลดลง
- ▣ การลดอัตราเงินสดสำรอง ทำให้ ธ. พาณิชย์มีเงินสดสำรองส่วนเกิน ทำให้ ธ. พาณิชย์ปล่อยกู้ได้มากขึ้น ดังนั้น ปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น

□ การซื้อขายหลักทรัพย์ของรัฐบาลในตลาด (Open-Market Operations: OMO)

- ธนาคารกลางขายหลักทรัพย์ (เช่น พันธบัตร) จะส่งผลทำให้ปริมาณเงินในระบบลดลง

- ธนาคารกลางซื้อหลักทรัพย์จะส่งผลทำให้ปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น

ประชาชนมีทางเลือกสำหรับเงิน คือ ถือไว้กับมือ / ฝากธนาคาร / ลงทุน / ซื้อพันธบัตร.....

❑ อัตราธนาคารหรืออัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน (Bank Rate)

- ❑ อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารกลางคิดจาก ธ. พาณิชย์ (โดยปกติเป็นการกู้ยืมโดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลค้ำประกัน)
- ❑ การให้กู้ยืมนี้ถือว่าเป็นแหล่งกู้ยืมแหล่งสุดท้าย (Lender of last resort) เมื่อมีความจำเป็นภายในระยะเวลาสั้น ๆ **Example: ธ. พาณิชย์อาจกู้เงินจากธนาคารกลางในกรณีที่ มีเงินสดสำรองไม่เพียงพอ (เช่น คนมาถอนเงินมากกะทันหัน)**
- ❑ หากต้องการเพิ่มปริมาณเงินก็จะลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน
- ❑ หากต้องการลดปริมาณเงินก็จะเพิ่มอัตราดอกเบี้ย

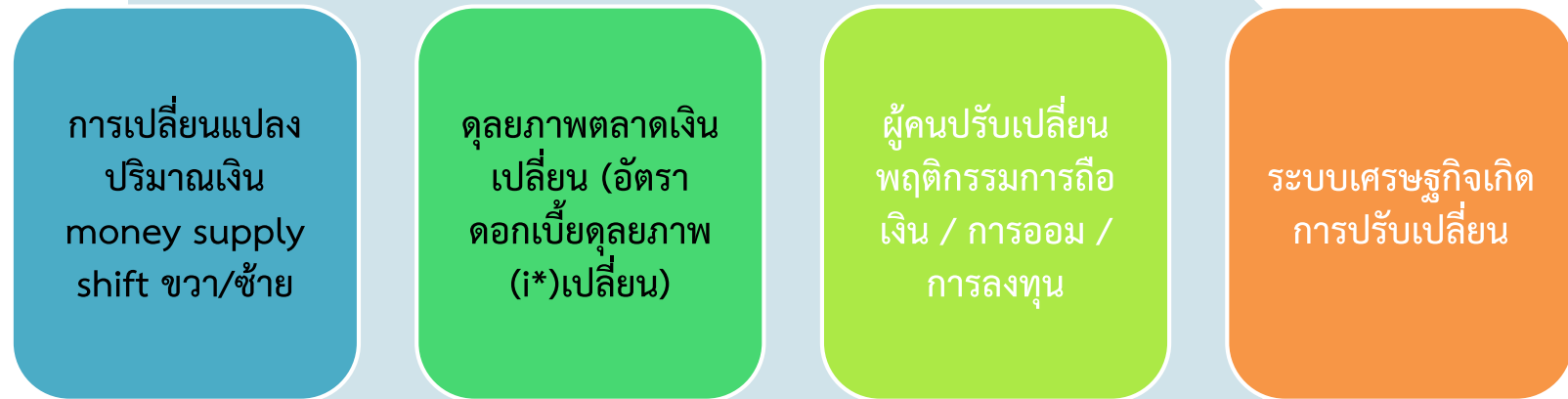
2. การควบคุมด้านคุณภาพ (Qualitative Control)

- การกำหนดเงื่อนไขในการให้สินเชื่อเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและเพื่อให้ก่อให้เกิดการกระจายสินเชื่อไปยังสาขาเศรษฐกิจที่ต้องส่งเสริม
- **Example:** การควบคุมการให้สินเชื่อเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ การควบคุมการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภค การควบคุมการให้สินเชื่อเพื่อการก่อสร้าง เป็นต้น

3. การควบคุมโดยตรง (Direct Control)

- เป็นการบังคับให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่าง ๆ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ธนาคารกลางกำหนดขึ้นจะใช้เมื่อเห็นว่า การควบคุมปริมาณเงินและสินเชื่อทางด้านปริมาณและคุณภาพไม่ได้ผลหรือได้ผลแต่ไม่ทันการณ์
- เช่น ปัญหาบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมการก่อหนี้มากขึ้น เกิดปัญหา NPL ดังนั้น จึงออกคำสั่ง โดยตรง ในเงื่อนไขการถือบัตรว่า ผู้ถือบัตรจะต้องมีรายได้ต่อเดือนไม่ต่ำกว่า 15000 บาท เป็นต้น

ธนาคารกลางเข้ามาควบคุมนโยบายการเงินโดยการ ควบคุมปริมาณเงิน (Money Supply)

ประเภทของนโยบายการเงิน

□ นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายหรือขยายตัว (Easy of Expansionary Monetary Policy)

□ ใช้ในช่วงภาวะเศรษฐกิจซบเซาและเกิดภาวะเงินฝืด

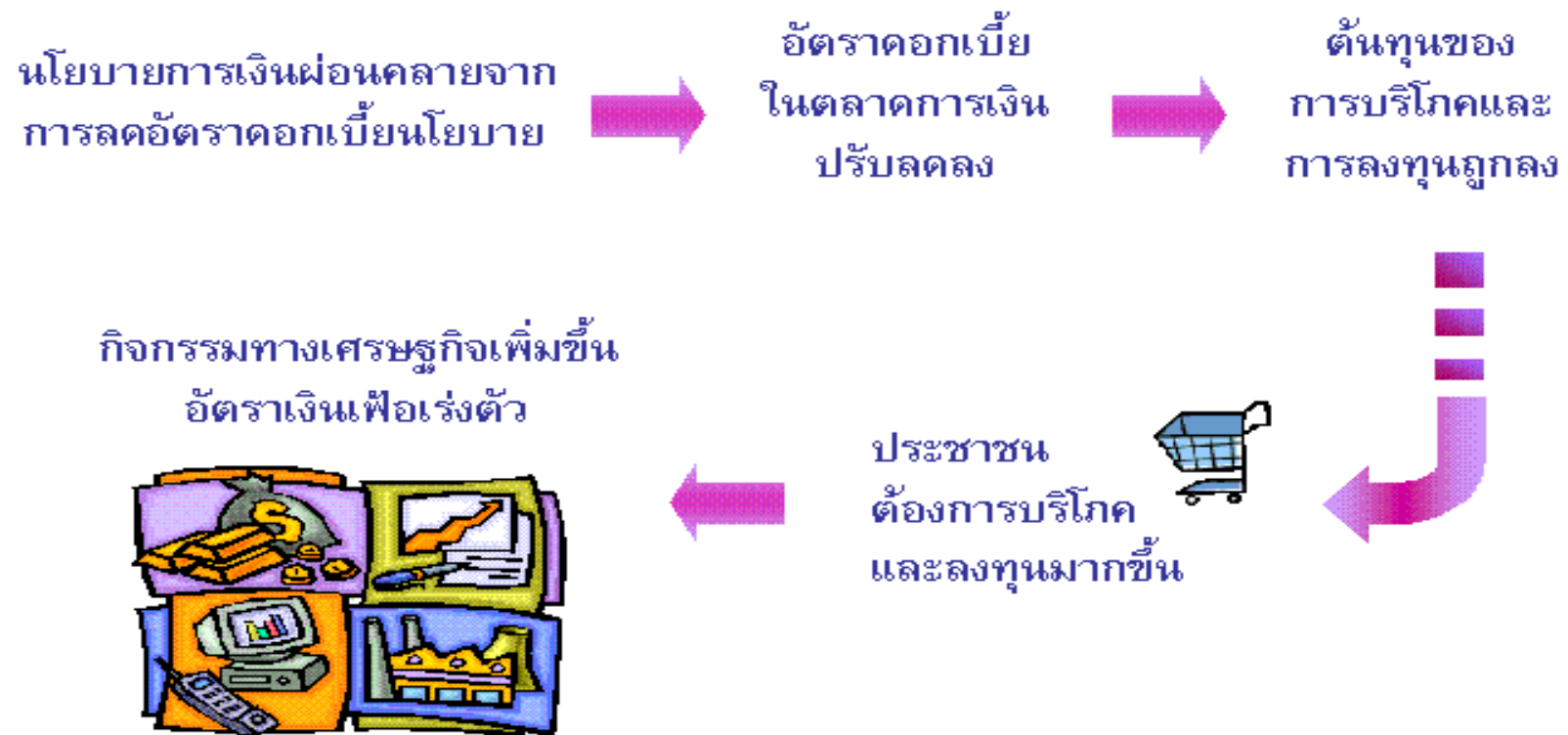
เครื่องมือที่ใช้

- ธนาคารกลางซื้อหลักทรัพย์
- ลดอัตราเงินสดสำรอง
- ลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน

ผลของการใช้เครื่องมือดังกล่าว

ทำให้ปริมาณเงิน (Money supply) เพิ่มขึ้น

ช่องทางอัตราดอกเบี้ย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

□ นโยบายการเงินแบบเข้มงวดหรือหดตัว

(Restrictive or Contractionary Monetary Policy)

- ใช้เมื่อระบบเศรษฐกิจขยายตัวมากเกินไปและเกิดภาวะเงินเฟ้อ

เครื่องมือที่ใช้

- ธนาคารกลางขายหลักทรัพย์
- เพิ่มอัตราเงินสดสำรอง
- เพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน

ผลของการใช้เครื่องมือดังกล่าว

ทำให้ปริมาณเงิน (Money supply) ลดลง

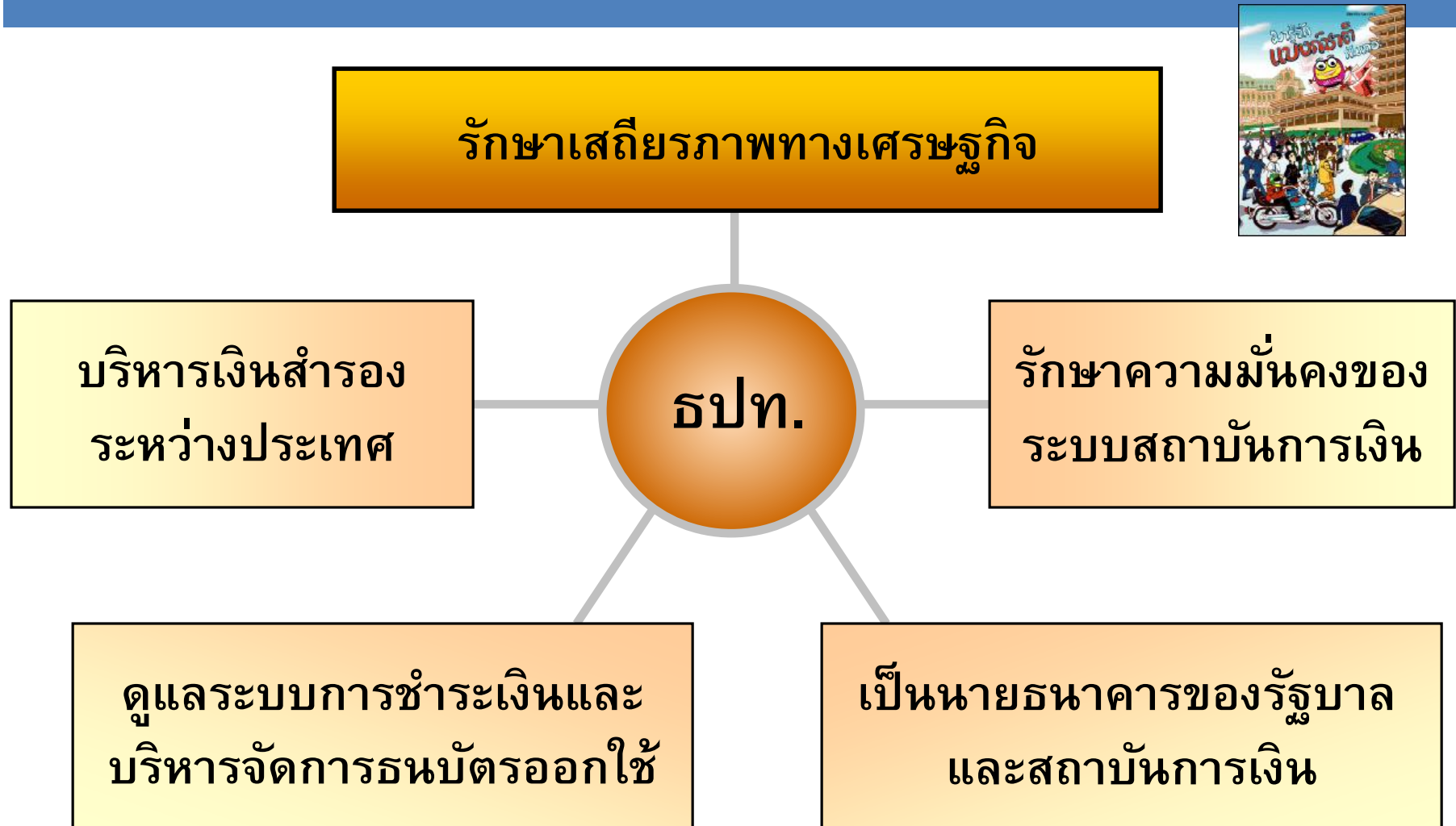
บทบาทของ ธปท. ในการดำเนินนโยบายการเงิน

ดร. ชญาวดี ชัยอนันต์
ฝ่ายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

1. *สถาปัตยกรรม*. กับบทบาทในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

บทบาทและหน้าที่ของ ธปท.

รพท. ใช้นโยบายการเงินเป็นหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

นโยบายการเงิน

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

นโยบายการเงิน คือ การใช้เครื่องมือทางการเงินของธนาคารกลางในการควบคุมดูแลปริมาณเงิน หรืออัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างได้มีเสถียรภาพประชาชนมีรายได้ รวมทั้งความเป็นอยู่ที่ดี

รพท. ใช้นโยบายการเงินเป็นหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

นโยบายการเงิน

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ คือ เศรษฐกิจที่มีความสมดุล
ทั้งด้านในประเทศและด้านต่างประเทศ
สะท้อนได้จากตัวแปรทางเศรษฐกิจ เช่น

อัตราเงินเฟ้อ

อัตราการว่างงาน

ดุลการคลัง

ระดับหนี้สาธารณะ

ดุลบัญชีเดินสะพัด

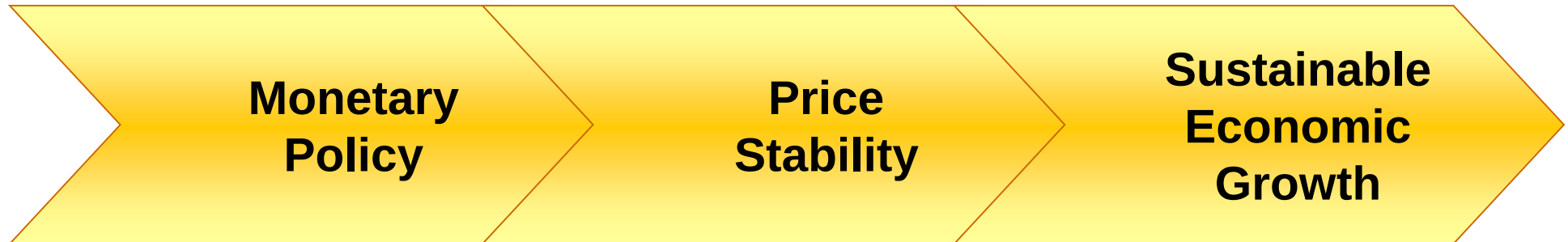
ดุลการชำระเงิน

ระดับหนี้ต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยน

ธปท. ใช้นโยบายการเงินเป็นหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มีนัยสำคัญต่อนโยบายการเงิน คือ
เสถียรภาพด้านราคา หรือการรักษาอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ระดับที่เหมาะสม

เสถียรภาพด้านราคา

เศรษฐกิจมีเสถียรภาพด้านราคาเมื่ออัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่เหมาะสมและไม่ผันผวน
ซึ่งเอื้อต่อการตัดสินใจและวางแผน
การบริโภค การผลิต การออม และการลงทุนในระยะยาว

รักษาอำนาจซื้อของ
ผู้บริโภคและผู้ออม

ลดแรงกดดัน
ต่ออัตราแลกเปลี่ยน

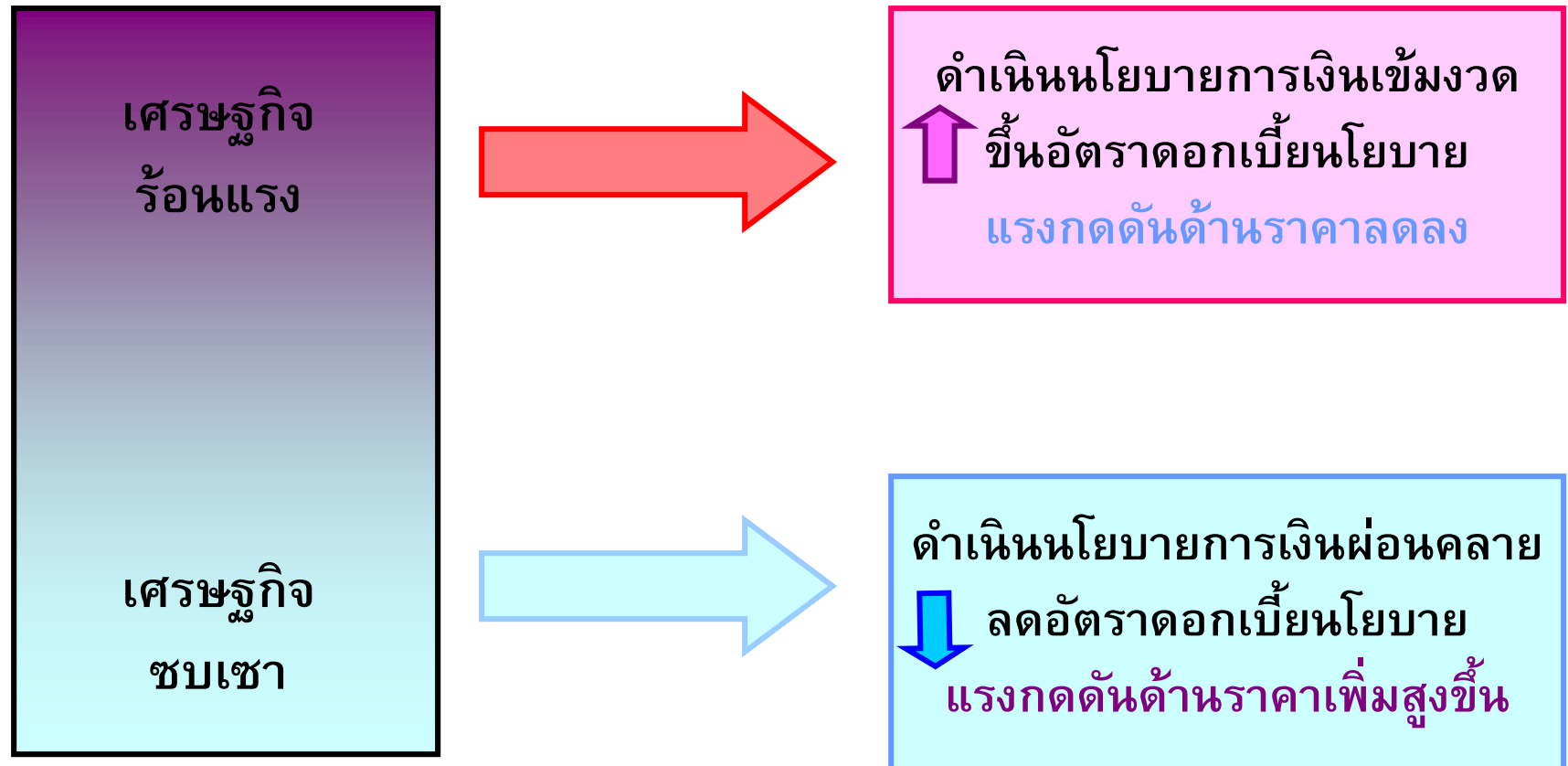
ช่วยสร้างบรรยากาศ
เศรษฐกิจที่ดีโดยรวม

รักษาขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน
ของสินค้าส่งออก

ลดความผันผวนของ
อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

ลดความไม่แน่นอนซึ่งเป็น
ปัจจัยลบต่อการวางแผน
และตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

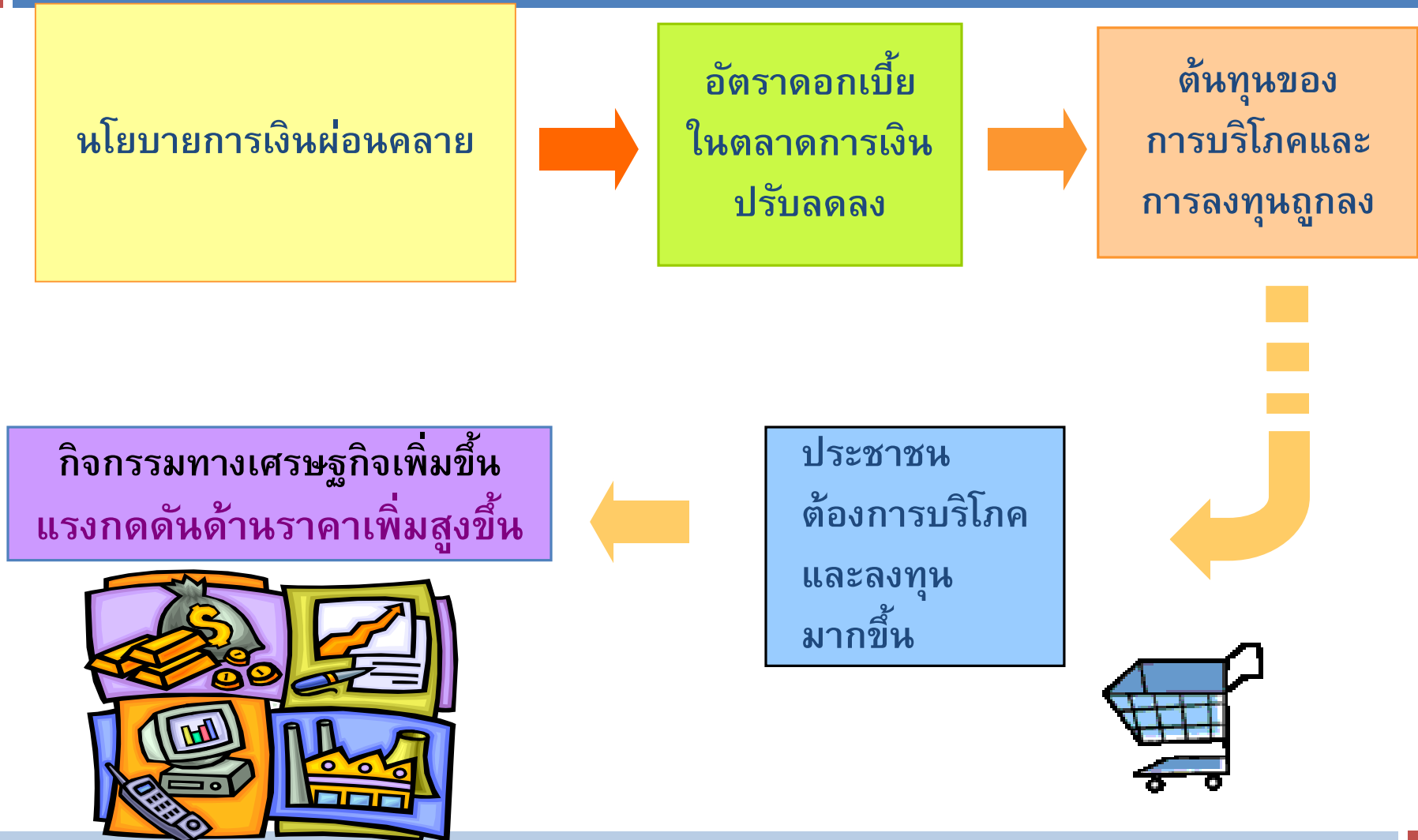
การใช้โยบายการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคา

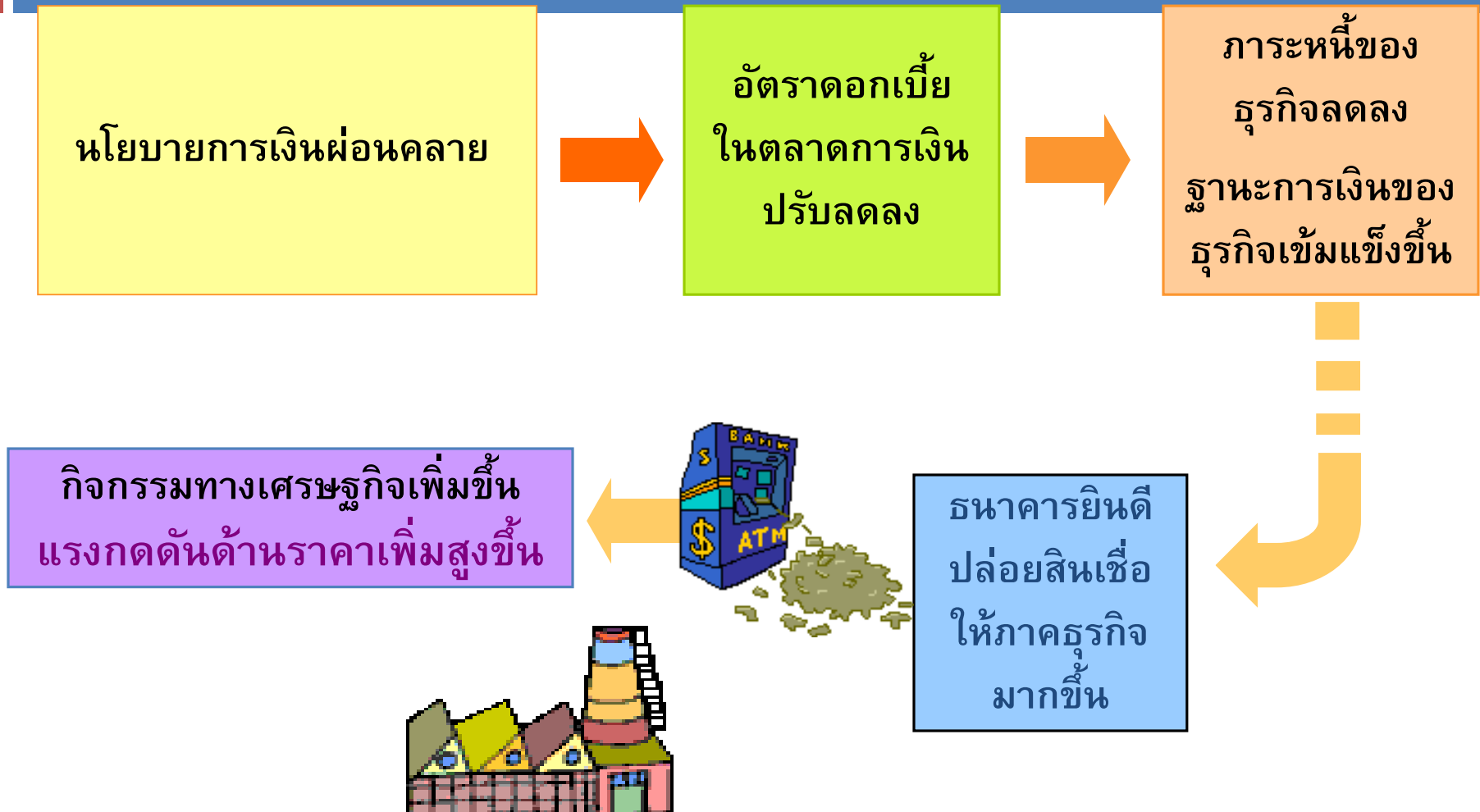
นโยบายการเงินส่งผลต่อเศรษฐกิจผ่าน 5 ช่องทางหลัก

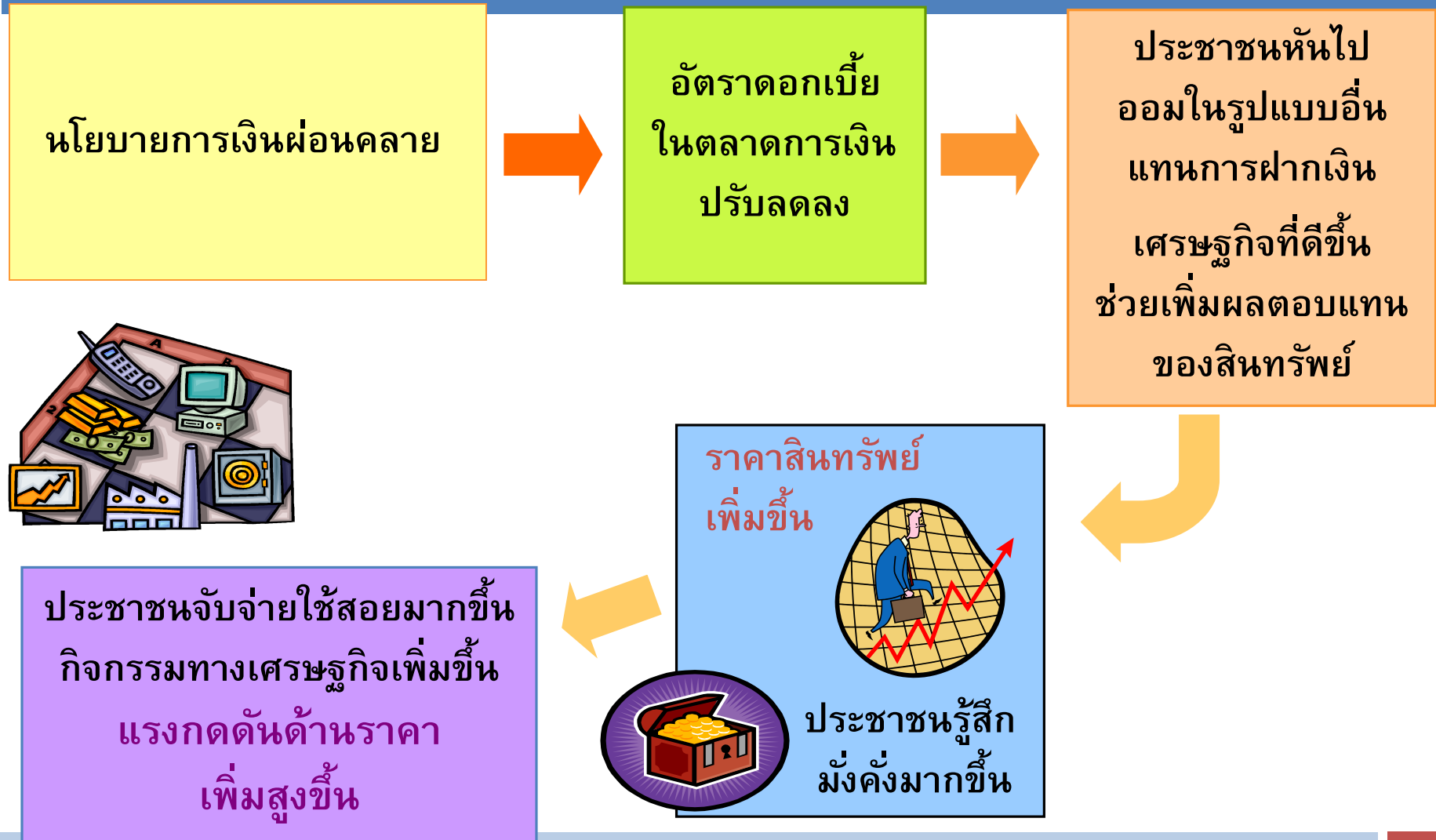
1. ช่องทางอัตราดอกเบี้ยตลาด

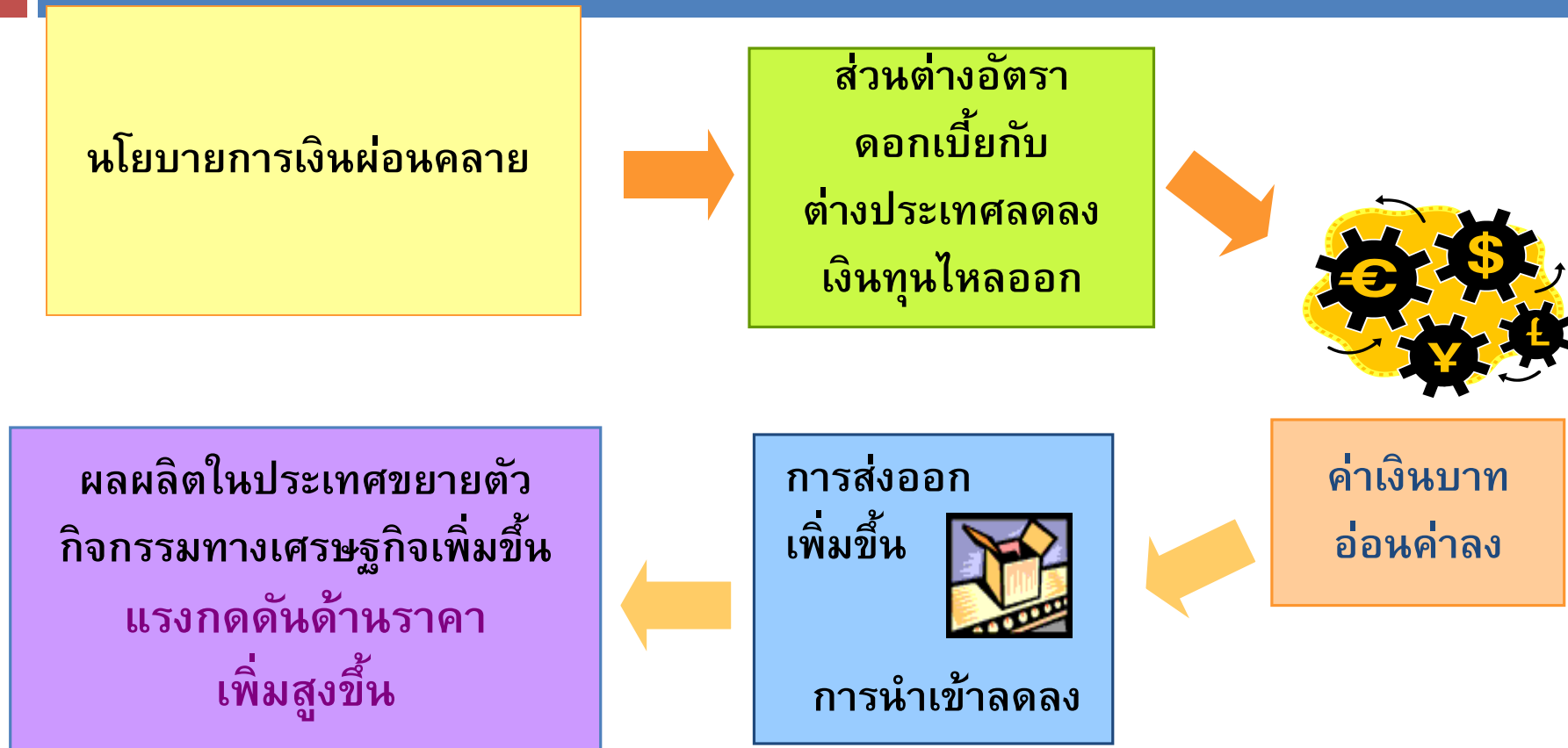
2. ช่องทางสินเชื่อ

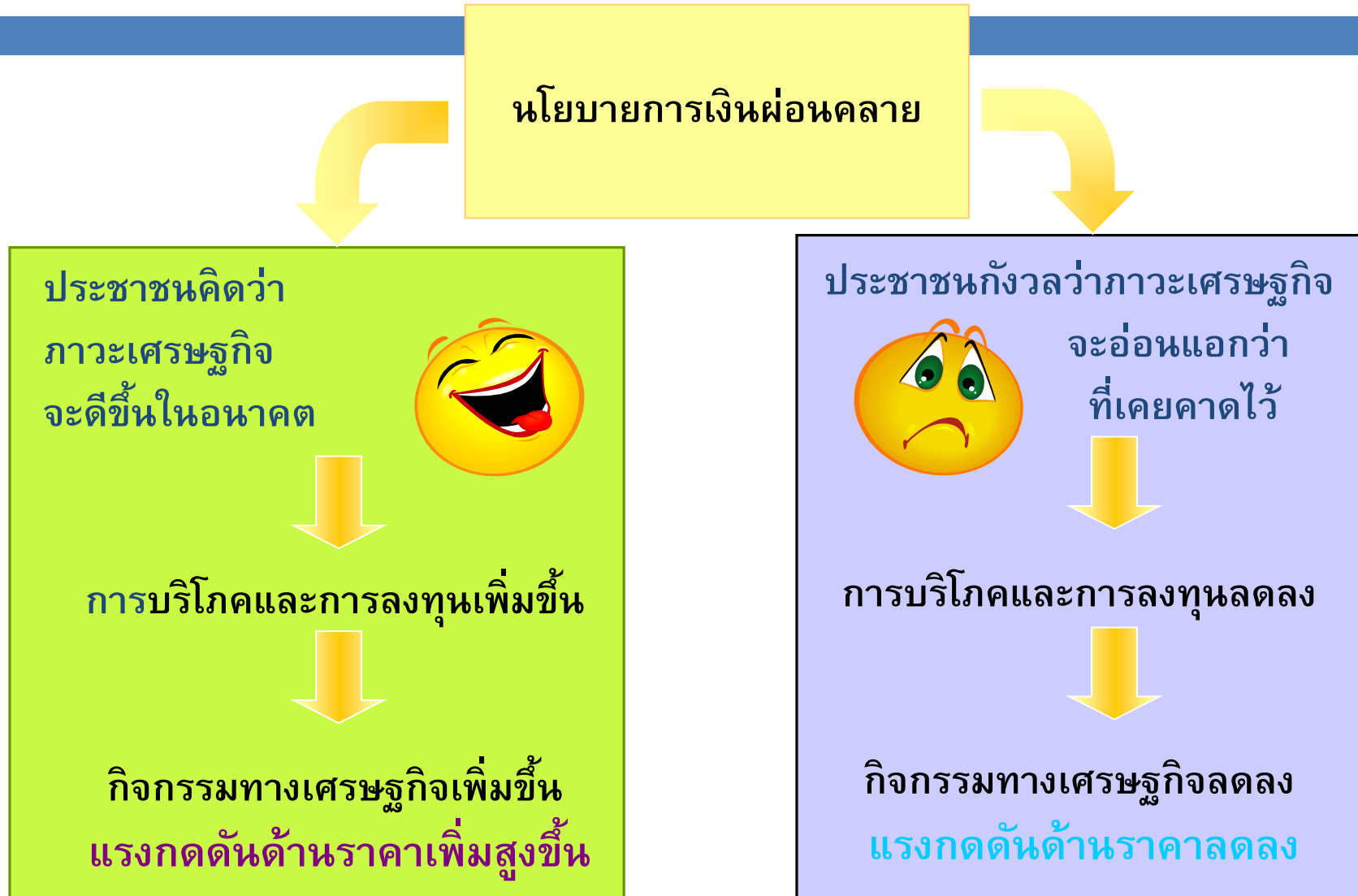
3. ช่องทางราคาสินทรัพย์

4. ช่องทางอัตราแลกเปลี่ยน

5. ช่องทางการคาดการณ์

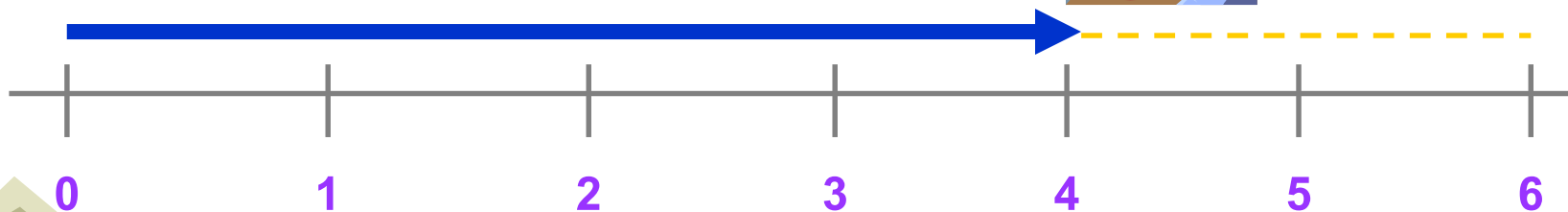
การส่งผ่านของนโยบายการเงิน

- ผลกระทบของนโยบายการเงินผ่านช่องทางต่าง ๆ อาจใช้เวลาไม่เท่ากัน
 - ช่องทางการคาดการณ์ใช้เวลาค่อนข้างรวดเร็ว แต่ช่องทางอัตราดอกเบี้ยตลาดและช่องทางสินเชื่อใช้เวลานานกว่า
- โดยรวมจะใช้เวลา 4 - 6 ไตรมาสกว่านโยบายการเงินจะส่งผลเต็มที่ต่อเศรษฐกิจ

ระยะเวลาการส่งผ่านทำให้ธนาคารกลางต้อง
ดำเนินนโยบายล่วงหน้าเพื่อให้ได้ผลทันการณ์
ธปท. นโยบายการเงิน

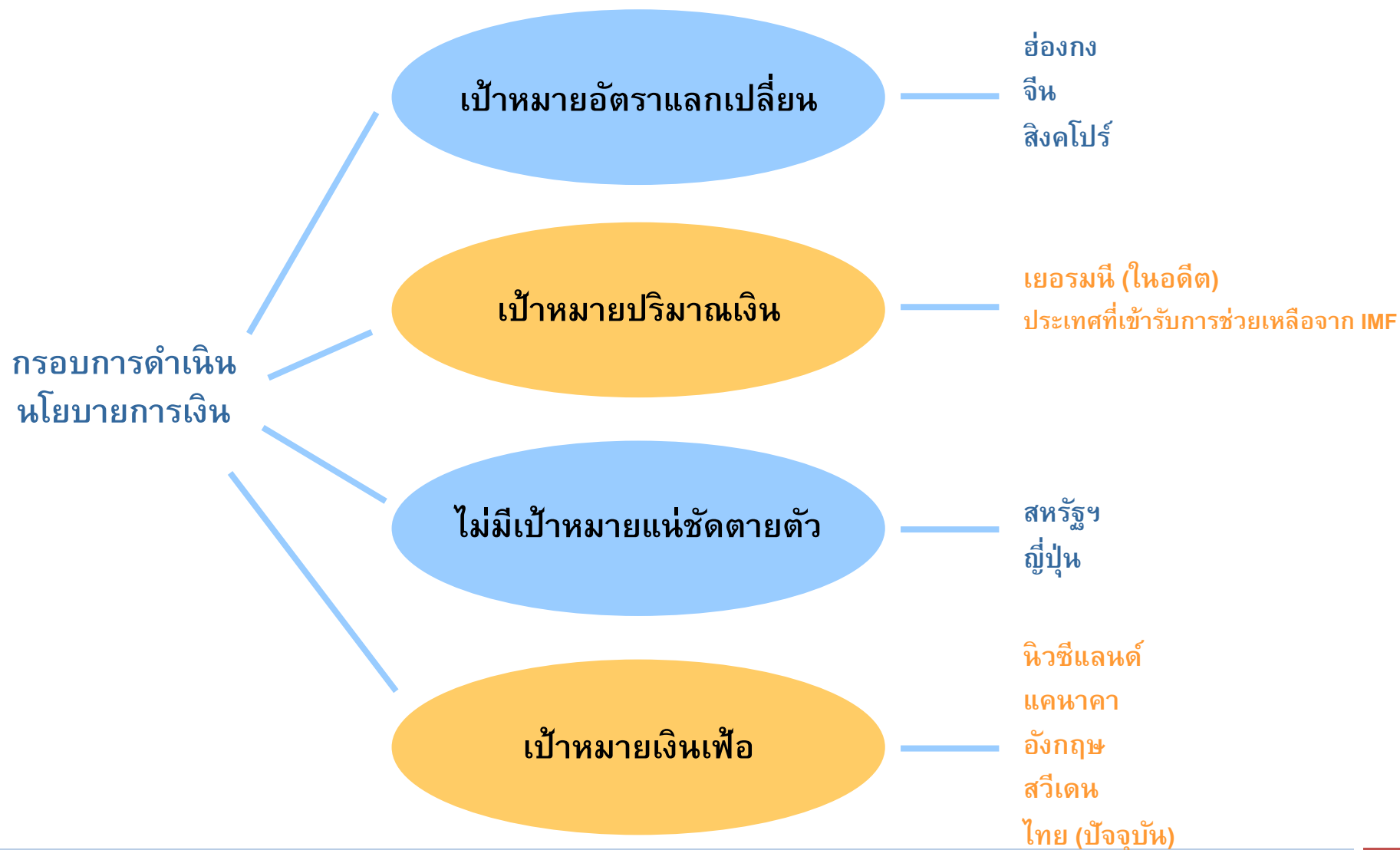
เสถียรภาพ
และการขยายตัว
ทางเศรษฐกิจ

2. *กรอบ* ในการดำเนินนโยบายการเงินแบบต่างๆ

การดำเนินนโยบายการเงินในประเทศต่าง ๆ

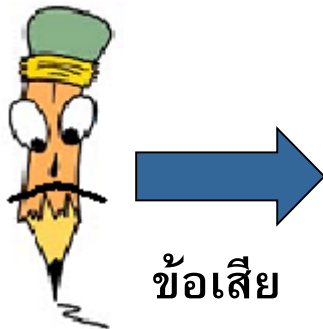
การตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting)

- **Inflation Targeting** เริ่มใช้ในนิวซีแลนด์เมื่อปี 2533 และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ
- ธนาคารกลางประกาศเป้าหมายเงินเฟ้อเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินนโยบายการเงิน และเปลี่ยนแปลง “อัตราดอกเบี้ยนโยบาย” เพื่อรักษาอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในช่วงเป้าหมายที่กำหนดไว้
- องค์ประกอบสำคัญของกรอบนโยบายการเงินแบบนี้ คือ การดำเนินงานที่เป็นระบบและ**ความโปร่งใส**ในการสื่อสารกับสาธารณชน

การตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อ (ต่อ)

- ส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายสูงสุด (ระดับราคา)
- มีความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายการเงินโดยไม่ต้องขึ้นกับนโยบายการเงินของต่างประเทศ

- ความล่าช้า (Time lag) ของผลกระทบจากนโยบายการเงินไปสู่อัตราเงินเฟ้อ
- ต้องอาศัยแบบจำลองในการมองสถานการณ์ไปข้างหน้า ซึ่งแบบจำลองอาจพยากรณ์คลาดเคลื่อนและนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด

3. การดำเนินนโยบายการเงินภายใต้ กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ ในปัจจุบัน

Inflation Targeting ในประเทศไทย

เป้าหมายของ
นโยบายการเงิน
ที่กำหนดไว้คือ ...

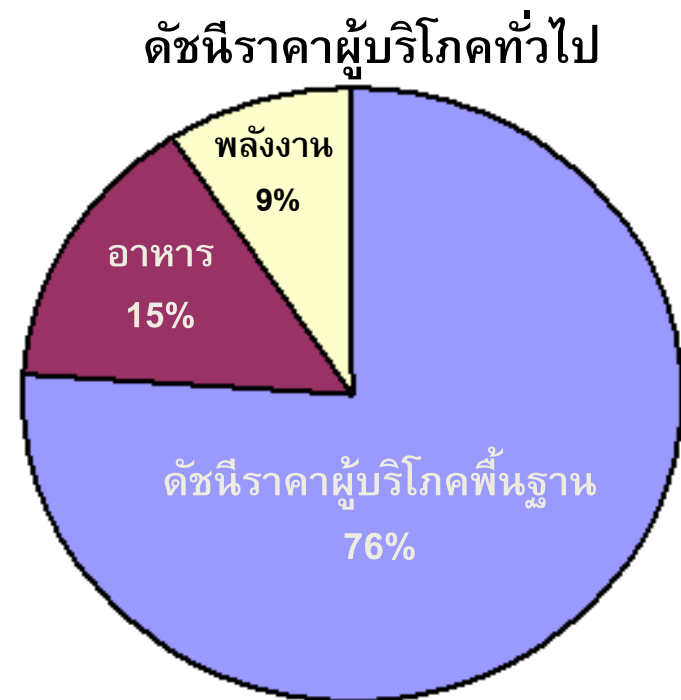

อัตราเงินเพื่อพื้นฐานของประเทศไทย

□ อัตราเงินเพื่อพื้นฐาน (Core Inflation)

- คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน ซึ่งก็คือ “ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป” (CPI) **หัก** รายการสินค้าหมวดอาหารสดและหมวดพลังงาน (ประมาณ 24% ของตะกร้า CPI) ได้แก่

- ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง
- เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ
- ผักและผลไม้
- ไข่และผลิตภัณฑ์นม
- น้ำมันเบนซิน น้ำมันเครื่อง น้ำมันดีเซล
- ค่ากระแสไฟฟ้าและก๊าซหุงต้ม

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.)

□ ตาม พรบ. ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ระบุว่า

คณะกรรมการนโยบายการเงิน ประกอบด้วย

▣ ผู้บริหารระดับสูงจาก ธปท. 3 ท่าน

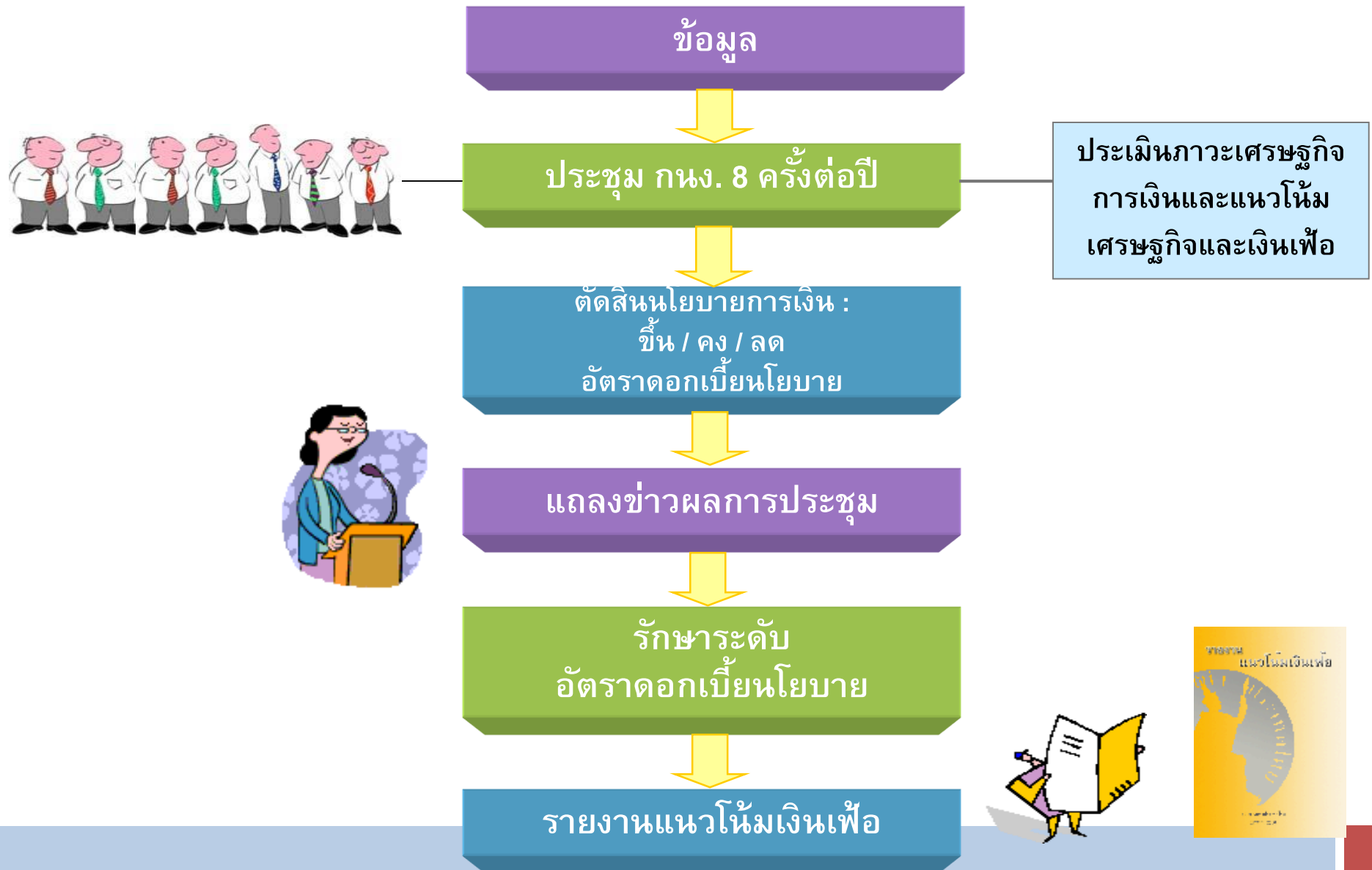
▣ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกอีก 4 ท่าน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (มาตรา 28/7)

1. กำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศ โดยคำนึงถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ สภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ
 2. กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
 3. กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบาย
 4. ติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- ทั้งนี้ กนง. จักต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีทุก 6 เดือน และจัดทำเป้าหมายของนโยบายการเงิน เพื่อนำเสนอและทำความเข้าใจร่วมกับรัฐมนตรี จากนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในเดือนธันวาคมของทุกปี

ขั้นตอนการดำเนินนโยบายการเงิน

ภาคต่างประเทศ

บัญชีงบกำไรสุทธิ

สาเหตุของการค้าระหว่างประเทศ

1. ต้นทุนการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของแต่ละประเทศไม่เท่ากัน เพราะ
 - มีทรัพยากรตั้งต้นไม่เท่ากัน
 - มีเทคโนโลยีการผลิตที่แตกต่างกัน
2. ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage)

ประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ

1. การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การแบ่งงานกันทำตามความถนัด (Specialization)

การประหยัดจากขนาด (Economies of scale)

ทำให้ ทรัพยากรถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ประชาชนสามารถเลือกบริโภคสินค้าที่มีราคาถูกลง

3. ประชาชนมีโอกาเลือกสินค้าบริโภคมากขึ้น

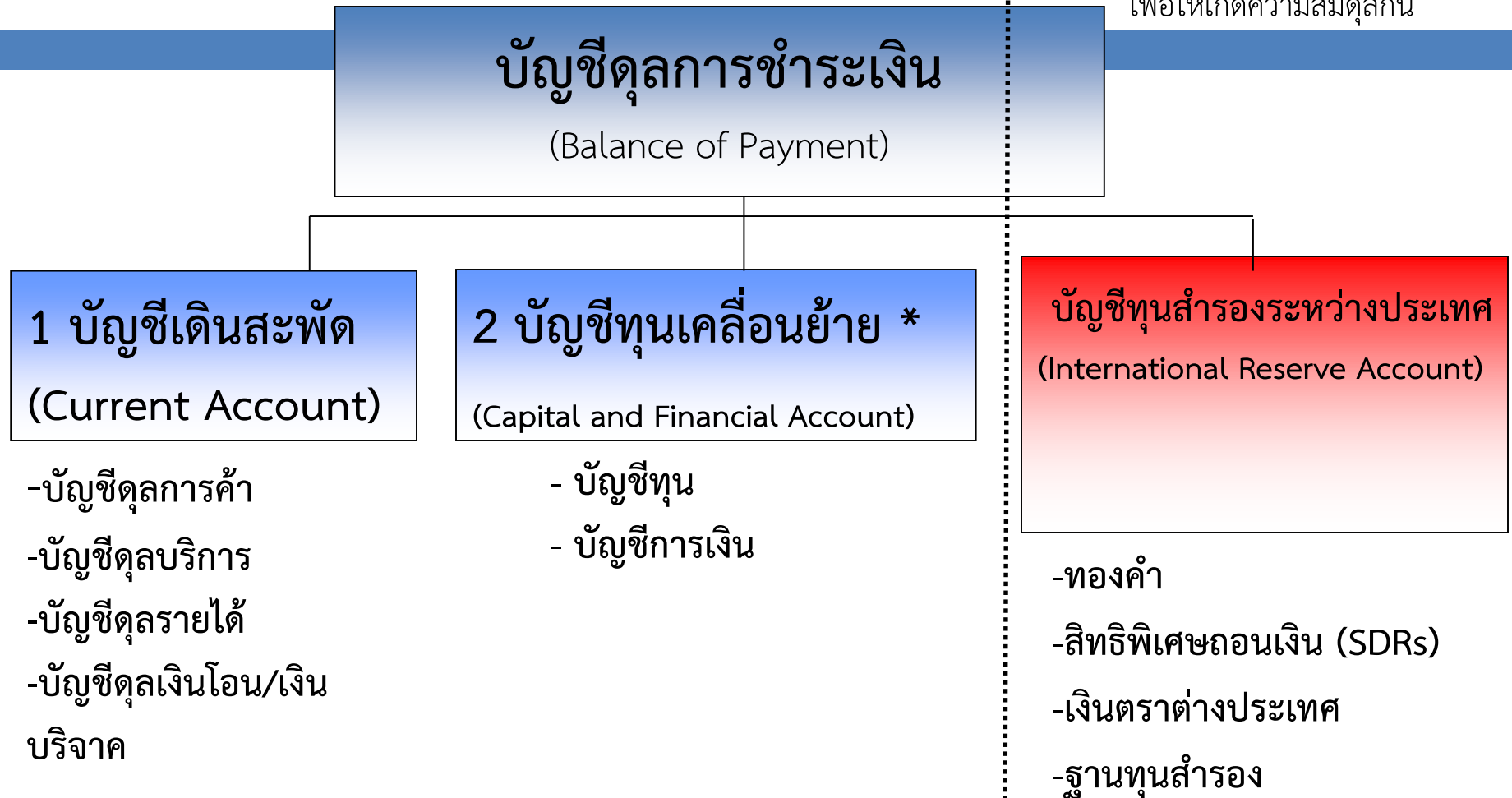
4. เป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างประเทศ

ดุลการชำระเงิน

- บัญชีดุลการชำระเงิน (Balance of Payment: BOPs) หมายถึง รายงานสถิติที่ได้จากการรวบรวมรายการทางเศรษฐกิจและการเงิน อย่างเป็นระบบ **ระหว่าง**ผู้มีถิ่นฐานของประเทศหนึ่ง **กับ**ผู้มีถิ่นฐานของประเทศอื่นๆ **ในรอบระยะเวลาหนึ่ง**

องค์ประกอบของบัญชีดุลการชำระเงิน

ใช้ “หลักบัญชีคู่”
เพื่อให้เกิดความสมดุลกัน

ความหมาย	ธุรกรรม	ได้รับเงินตราต่างประเทศ	เสียเงินตราต่างประเทศ	รายการในบัญชี ดุลการชำระเงิน	ดุลการชำระเงิน
บัญชีบันทึก ภายใน ระยะเวลา					
ธุรกรรมระหว่าง ประเทศ ระหว่าง บุคคล ในประเทศหนึ่ง กับ บุคคล อีกประเทศหนึ่ง	การค้าสินค้า	การส่งออกสินค้า	การนำเข้าสินค้า	ดุลการค้าสินค้า	ดุลบัญชีเดินสะพัด
	การค้าบริการ	การส่งออกบริการ	การนำเข้าบริการ	ดุลการค้าบริการ	
	ผลตอบแทน ปัจจัยแรงงาน	แรงงานส่งเงินกลับ	แรงงานต่างประเทศ ส่งเงินออก	บัญชีรายได้	
	การบริจาค	รับเงินบริจาค	ให้เงินบริจาค	บัญชีบริจาค	
	การลงทุน	ต่างประเทศเข้ามาลงทุน	ไปลงทุนในต่างประเทศ	บัญชีการเงิน	ดุลบัญชีทุนการเงิน
				บัญชีทุน	
		↓	↓		ดุลเงินทุนสำรอง ระหว่างประเทศ
		อุปทานเงินตราต่างประเทศ	อุปสงค์เงินตราต่างประเทศ		

แหล่งข้อมูล

ตัวอย่างการทำบัญชีดุลการชำระเงิน (หน่วย ล้าน)

1 บัญชีเดินสะพัด		(340)
- สินค้าออก	ไทยส่งออกเฟอร์นิเจอร์	440
- สินค้าเข้า	บริษัทไทยนำเข้าเครื่องจักรเพื่อใช้ในการผลิต	(600)
- รับบริการ	ไทยเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศ	(50)
- ให้บริการ	ชาวต่างชาติมาเที่ยวไทย	70
- รายได้ค่าแรงงาน	ไทยไปทำงานสิงคโปร์	40
- รายจ่ายเงินปันผลและดอกเบี้ย	ต่างชาติโอนเงินปันผลจากหุ้นไทยกลับประเทศ	(80)
- เงินโอนภาครัฐ	รัฐไทย ส่งเงินช่วยเหลือ เฮติ	(160)
2 บัญชีทุนเคลื่อนย้าย		450
- เงินลงทุนโดยตรง	เยอรมัน เข้ามาลงทุนให้ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์	200
- เงินลงทุนในหลักทรัพย์	ต่างชาติส่งเงินมาซื้อหุ้นไทย	150
- จำยคืนหนี้สินภาคเอกชน	ธนาคารไทยพาณิชย์ คืนเงินกู้ธนาคารต่างประเทศ	(500)
- กู้หนี้สินค่าภาครัฐบาล	ไทยกู้เงินจาก ADB เพื่อโครงการไทยเข้มแข็ง	600
3 ทุนสำรองระหว่างประเทศ	ผล: เพิ่มขึ้น	(110)

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

- อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) หมายถึง ราคาของเงินสกุลต่างประเทศเมื่อเทียบกับเงินสกุลของประเทศ
- เช่น จำนวนบาทต่อหนึ่งดอลลาร์ = 32 บาทต่อ 1 US\$
- หากเรามองว่า “เงินตราต่างประเทศ” คือ “สินค้า”
อัตราแลกเปลี่ยน ก็คือ ราคาของเงินตราต่างประเทศ 1 หน่วย
นั่นเอง

มองมุม ไทย แลกเงินดอลลาร์

- เดิม อัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ = 32 บาทต่อเหรียญ
(เราเอาเงินบาทไปแลกดอลลาร์)

CASE 1 อัตราแลกเปลี่ยน เปลี่ยนเป็น 35 บาทต่อเหรียญ

>>> ใช้เงินบาทมากขึ้นเพื่อไปซื้อดอลลาร์ >> เงินดอลลาร์แพงขึ้น

CASE 2 อัตราแลกเปลี่ยน เปลี่ยนเป็น 30 บาทต่อเหรียญ

>>> ใช้เงินบาทน้อยลงเพื่อไปซื้อดอลลาร์ >> เงินดอลลาร์ถูกลง

มองมุม ดอลลาร์ แลกเงินไทย

□ เดิม อัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ = 32 บาทต่อเหรียญ

(เงินไทย = $1/32 = 0.03125$ ดอลลาร์ต่อบาท)

CASE 1 อัตราแลกเปลี่ยน เปลี่ยนเป็น 35 บาทต่อเหรียญ

(เงินไทย = $1/35 = 0.02857$ ดอลลาร์ต่อบาท)

เงินบาทถูกลงในสายตาคนต่างชาติ >>> เงินบาทอ่อนค่า = เงินดอลลาร์แข็งค่า

CASE 2 อัตราแลกเปลี่ยน เปลี่ยนเป็น 30 บาทต่อเหรียญ

(เงินไทย = $1/30 = 0.03333$ ดอลลาร์ต่อบาท)

เงินบาทแพงขึ้นในสายตาคนต่างชาติ >>> เงินบาทแข็งค่า = เงินดอลลาร์อ่อนค่า

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ความสำคัญ:

- ❑ การค้าระหว่างประเทศจำเป็นต้องมีอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินตราสกุลต่างๆ เพื่อใช้ในการชำระเงินระหว่างประเทศ
- ❑ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลโดยตรงต่อการนำเข้าและส่งออก ซึ่งมีผลกระทบต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติ

การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

- ❑ มูลค่าอัตราแลกเปลี่ยน**เพิ่มขึ้น** (ราคาเงินตราต่างประเทศแพงขึ้น)
 - ค่าของสกุลเงินในประเทศลดลง (depreciation)
 - เช่น **ค่าเงินบาทอ่อนตัว**ลงจาก 40 B/\$ เป็น 42 B/\$

[illegible]

เช่น ถ้าเดิมเคยสมัครสอบ TOEFL 160\$ = 160 x 40 บาท

กลายเป็นว่า ต้องจ่ายแพงขึ้นเป็น 160×42 (แพงขึ้นอีก 320 บาท) **ทั้งๆที่ราคาในต่างประเทศไม่ได้เปลี่ยน**

ดังนั้น ค่าเงินบาทอ่อนค่า ส่งผลทำให้ ราคาการนำเข้า (แพงขึ้น) คิดเป็นเงินบาท

การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

- ❑ มูลค่าอัตราแลกเปลี่ยน**ลดลง** (ราคาเงินตราต่างประเทศถูกลง)
 - ค่าของสกุลเงินในประเทศเพิ่มขึ้น (appreciation)
 - เช่น **ค่าเงินบาทแข็งตัว**ขึ้นจาก 40 B/\$ เป็น 38 B/\$

[illegible]

เช่น ถ้าเดิมเคยซื้อน้ำหอม 50 \$ = 50 x 40 บาท

กลายเป็นว่า ต้องจ่ายถูกลงเป็น 50 x 38 อีก (ถูกลงไป 100 บาท) **ทั้งๆ**
ที่ราคาในต่างประเทศไม่ได้เปลี่ยน

ดังนั้น ค่าเงินบาทแข็งค่า ส่งผลให้ ราคาการนำเข้า (ถูกลง) คิดเป็นเงิน

बाट

โดยสรุป

อัตราแลกเปลี่ยน	ราคาการส่งออก (คิดเป็นเงิน \$)	ราคาการนำเข้า (คิดเป็นเงินบาท)
40 บาทต่อ \$	-	-
42 บาทต่อ \$ (เงินบาทอ่อนค่า / เงินดอลลาร์ แข็งขึ้น)	ถูกลงในสายตาต่างชาติ	คนไทยจ่ายแพงขึ้น
38 บาทต่อ \$ (ค่าเงินบาทแข็งขึ้น/ เงินดอลลาร์ ถูกลง)	แพงขึ้นในสายตาต่างชาติ	คนไทยจ่ายถูกลง

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร

แรงผลักดันของอุปสงค์ และอุปทานเงินตราต่างประเทศ >>> ดุลยภาพตลาด

ตัวกำหนดอุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ

คือ ปัจจัยที่ส่งผลให้เงินตราต่างประเทศ

ไหลออกจากประเทศ เช่น

- การนำเข้าสินค้า
- การที่เงินทุนไหลออกจากประเทศ
- การโอนเงินไปช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน
- ฯลฯ

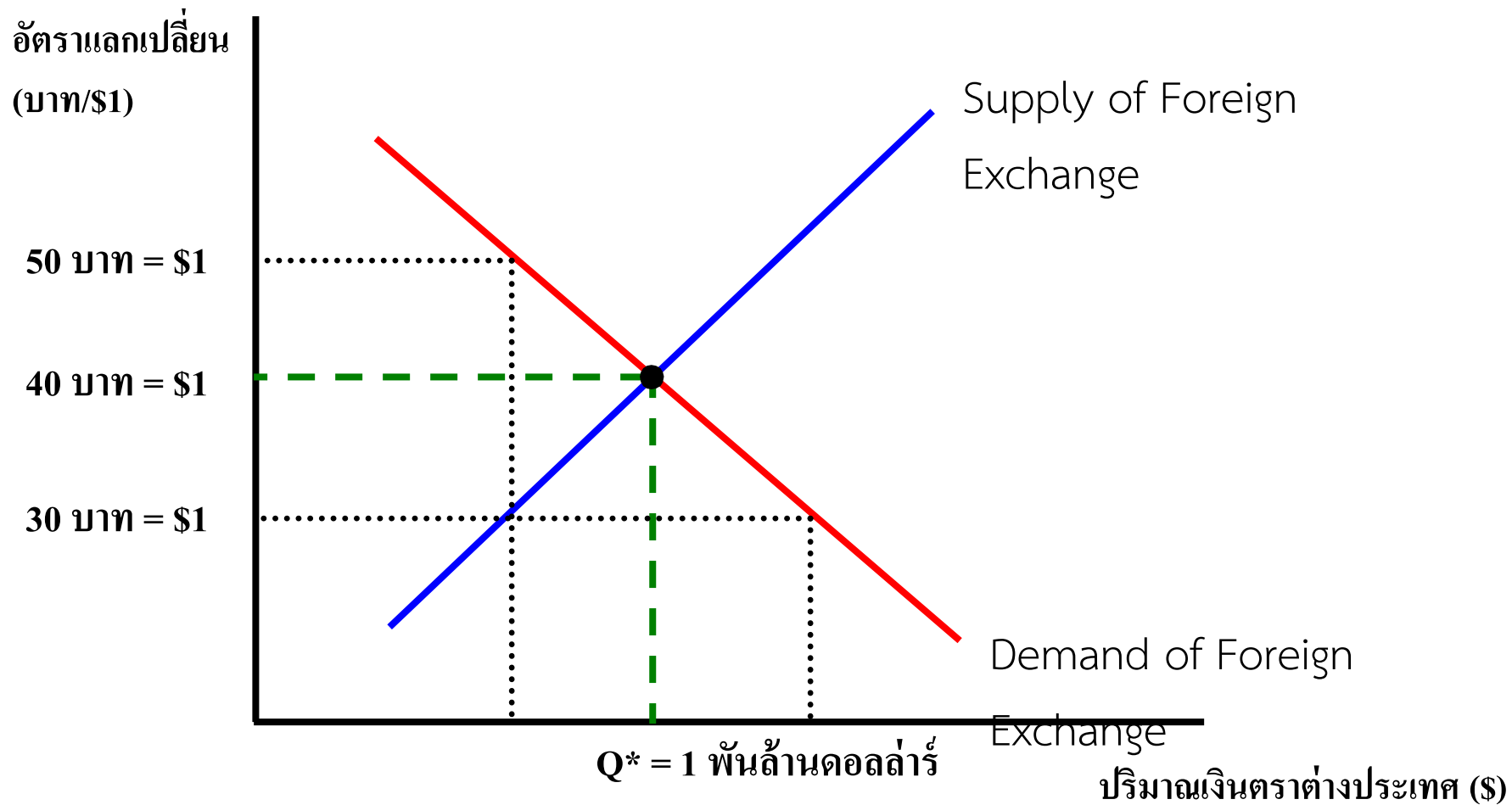
ตัวกำหนดอุปทานของเงินตราต่างประเทศ

คือ ปัจจัยที่ส่งผลให้เงินตราต่างประเทศ

ไหลเข้า ประเทศ

- การส่งออกสินค้า
- การลงทุนทางตรง
- การได้รับเงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

- ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเส้นอุปสงค์หรืออุปทาน (SHIFT) โดยมีปัจจัยหลายๆอย่าง เช่น
- อัตราดอกเบี้ยของแต่ละประเทศที่ไม่เท่ากัน
 - ▣ สมมติไทยประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น แต่ สหรัฐอเมริกายังมีอัตราดอกเบี้ยเท่าเดิม
 - ▣ นักลงทุนจะเคลื่อนย้ายเงินเข้ามาฝากในประเทศ >>> อุปทาน \$ เพิ่มขึ้น
 - ▣ คนไทยที่เดิมเคยไปฝากเงินใน สหรัฐ จะลดการนำเงินออกไปฝาก >> อุปสงค์ \$ ลดลง
- การเปลี่ยนแปลงมาตรการควบคุมของรัฐ
 - ▣ การเปิดการค้าเสรีทำให้กำแพงภาษีลดลงเป็นศูนย์ สินค้าไทยทะลักเข้าสหรัฐอย่างต่อเนื่อง
 - ▣ การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น >>> อุปทาน \$ เพิ่มขึ้น
- ความคาดหวังของตลาด เช่น ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง

สถานการณ์ต่อไปนี้จะเกิดอะไรขึ้นกับอัตราแลกเปลี่ยน

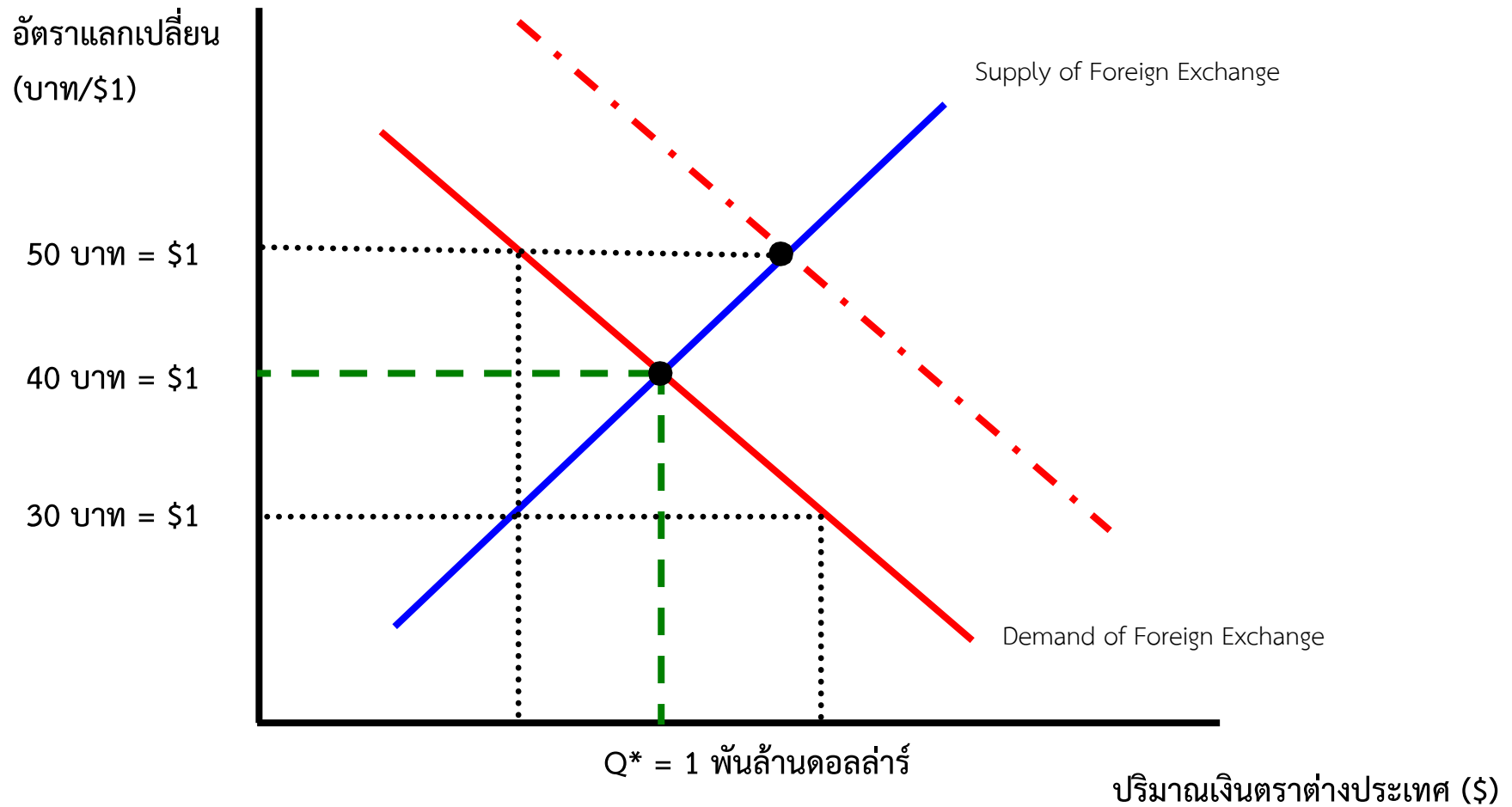
- ❑ นักลงทุนต่างชาติไม่มั่นใจเสถียรภาพทางการเมือง ทำให้ทยอยขายหุ้น และนำเงินกลับประเทศ

เงินทุนไหลออกนอกประเทศ >>> Demand for \$ เพิ่มขึ้น >>> Shift ขวา >>> อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น >>> ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง

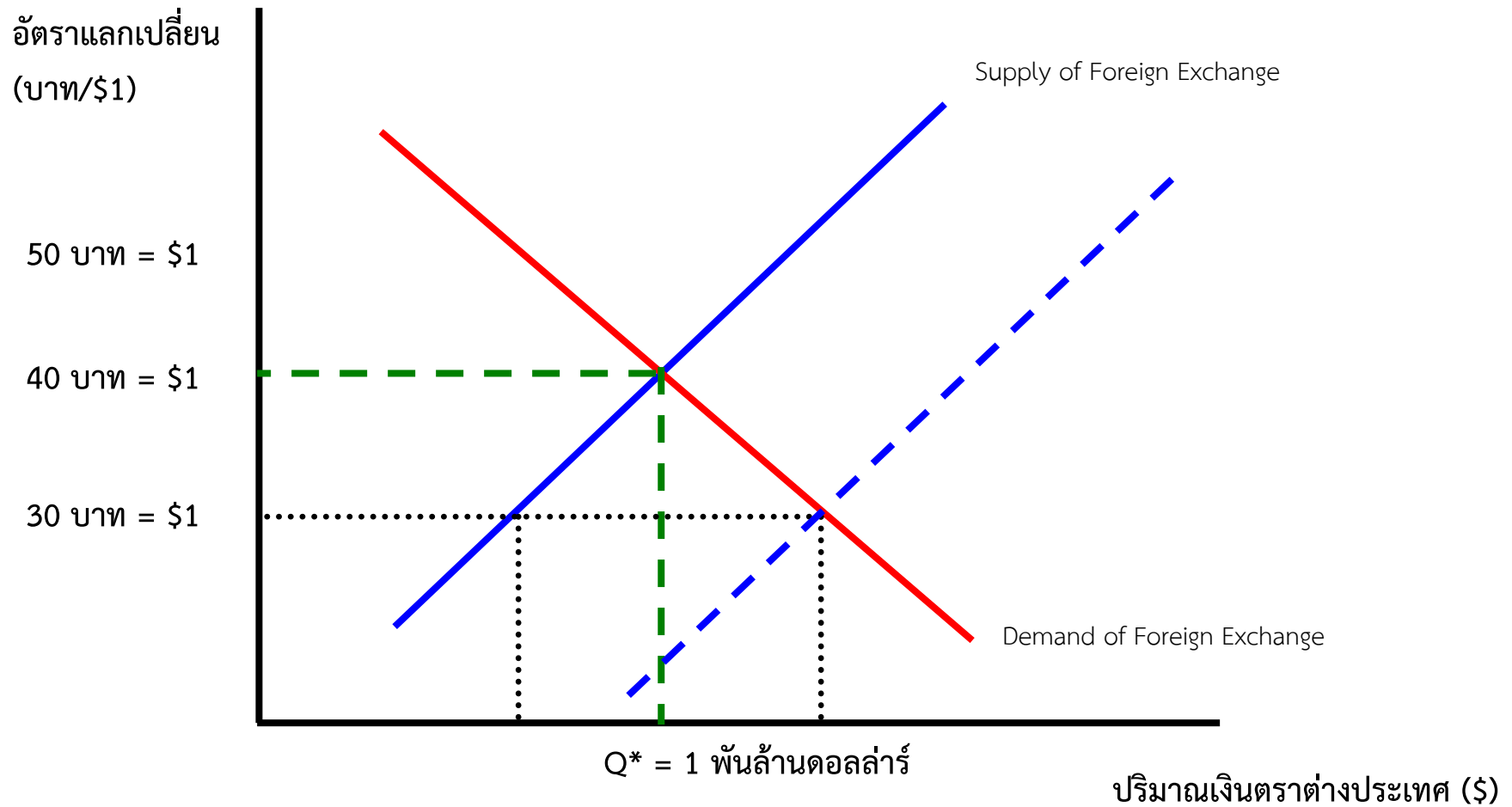
- ❑ ประเทศเร่งผลักดันขยายตัวการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปยังสหรัฐ โดยให้สิทธิพิเศษ

ส่งออกมากขึ้น >>> เงิน \$ ไหลเข้าประเทศ >>> Supply for \$ เพิ่มขึ้น >>> Shift ขวา >>> อัตราแลกเปลี่ยนลดลง >>> ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น

เงินทุนไหลออกนอกประเทศ >>> Demand for \$ เพิ่มขึ้น >>> Shift ขวา >>>
อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น >>> ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง

ส่งออกมากขึ้น >>> เงิน \$ ไหลเข้าประเทศ >>> Supply for \$ เพิ่มขึ้น >>> Shift
ขวา >>> อัตราแลกเปลี่ยนลดลง >>> ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น

วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน

- ☐ ผลกระทบต่อดุลการค้า
 - ☐ ผลกระทบต่อราคาสินค้านำเข้า
 - ☐ ผลกระทบต่อราคาสินค้า
- ☐ ผลกระทบต่อดุลการชำระเงิน
- ☐ ผลกระทบต่อการผลิต
- ☐ ผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ
- ☐ ผลกระทบต่อหนี้ต่างประเทศ

กรณี มูลค่าอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น (Depreciation)

Case กรณีช่วงวิกฤตปี 2540

(ค่าเงินเปลี่ยนจาก 25 บาทเป็น 40 บาทต่อ \$)

□ เงินบาทอ่อนค่า

□ สินค้าไทยในสายตาคนต่างชาติถูกลง

การส่งออกเพิ่มขึ้น

□ สินค้าต่างชาติในสายตาคนไทยแพงขึ้น

การนำเข้าลดลง

สิ่งอื่นๆที่เกิดขึ้น เช่น การลงทุนในประเทศ, การท่องเที่ยว

- ส่งออก-เพิ่มขึ้น นำเข้า-ลดลง

- ดุลการชำระเงินดีขึ้น (เพิ่มสูงขึ้น)

- ทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น

- การผลิตในประเทศเพิ่มสูงขึ้น

- แต่การผลิตที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศมีต้นทุนสูงขึ้น

- การจ้างงานในประเทศสูงขึ้น

- รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น

- มูลค่าของหนี้ต่างประเทศเพิ่มขึ้น (จำนวนเงินบาทที่ต้องใช้ชำระหนี้จะเพิ่มขึ้น)

กรณี มูลค่าอัตราแลกเปลี่ยนลดลง (Appreciation)

□ ช่วงปีที่ผ่านมา มีข่าวค่าเงินบาทแข็งค่า

□ เงินบาทแข็งค่า

▣ สินค้าไทยในสายตาคนต่างชาติแพงขึ้น

 การส่งออกลดลง

▣ สินค้าต่างชาติในสายตาคนไทยถูกลง

 การนำเข้าเพิ่มขึ้น

สิ่งอื่นๆที่เกิดขึ้น เช่น การลงทุนในประเทศ, การท่องเที่ยว

□ ส่งออก-ลดลง นำเข้า-เพิ่มขึ้น

- ดุลการชำระเงินแย่ง (ลดลง)

- ทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง

□ การผลิตในประเทศลดลง

- การผลิตที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศมีต้นทุนลดลง

□ การจ้างงานในประเทศลดลง

□ รายได้ประชาชาติลดลง

□ มูลค่าของหนี้ต่างประเทศลดลง (จำนวนเงินบาทที่ต้องใช้ชำระหนี้จะลดลง)

เรื่องน่าสนใจ

☐ Trade War

<https://www.bbc.com/news/world-43512098>

☐ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

☐ ภาษีถุงพลาสติก

☐ ภาษีลาภลอย

☐ Cashless society